Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 88 (6. 577) 1988 йил 16 апрель, шанба Баҳоси 3 тийин

Коммунистик шанбаликлар шунинг учун ҳам жуда катта тарихий аҳамиятга эгадирки, улар бизга ишчиларнинг меҳнат унумдорлигини оширишда, янги меҳнат интизомига ўтишда, хўжалик ва ҳаётнинг социалистик шароитларини яратишда онгли ва ихтиёрий ташаббускорлик қилаётганликларини кўрсатмоқда.

В. И. ЛЕНИН.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Садоқат рамзи

Ҳали қушлар уйғонмасдан Григорий Евгеньевич қурилиш объекти томон йўл олди. У етакчилик қилаётган звено бошқармада энг яхши коллективлардан бири ҳисобланади. Катта йўлга чиққанда одамлар оқими кўпайди. Коржома кийган ишчилар, қурувчилар чеҳрасида зўр шодиёна, кўтаринки бир кайфият яққол сезилиб турарди. Григорий Евгеньевич бугун ҳақиқий Коммунистик меҳнат байрами ҳамма жойда тантана қилаётганига гувоҳ бўлди. Кўча бўйларида, қурилиш майдонларида, хиёбон ва майдонларда меҳнат завқини тотаётган, қалби яратувчилик ишқи билан ёнган, тиниб-тинчимас кишиларнинг «Буюк почин» анъаналарига садоқатини қалбдан ҳис қилди.

У «Юнусобод» массивига етиб келганида монтажчилар уни кутиб туришган эди.

Фарҳод Пўлатов етакчилик қилаётган қурилиш участкасининг бинокорлари эрта тонгданоқ зўр ғайрат-шижоат билан ишладилар. А. Шерматов, Б. Анорбоев, Р. Мирзаев, А. Урусбеков каби звено аъзолари юқори унумдорликка эришдилар. Қисқаси, Григорий Евгеньевичнинг звеноси яна бир бор ўз ташаббускорлигини, ишга садоқат туйғуларини намоён қилди. Эсида, «Главташкентстрой»нинг 159-қурилиш трестига қарашли 22-қурилиш бошқармасида ҳар йили ленинча коммунистик шанбалик ана шундай зарбдорона, жўшқин яратувчилик руҳида ўтарди. У кўплаб биноларни тиклашда қатнашди, асосан мактаблар ва болалар боғчалари биноларини қуришди. Луначарское шоссеси жануб томонда қад кўтарган янги 17-мактаб қурилиши ниҳоясига етгандан сўнг улар Юнусободдаги қурилиш майдонига келишди. Агар Григорий қатнашган барча қурилиш объектларини ҳисобга олсак, унинг қанчадан-қанча ўсмирлар ва болаларга олам-олам завқ улашганини сезиш қийин эмас.

Энг яхши монтажчилар звеносига бошқош бўлган Григорий Евгеньевич қисқа вақт ичидаёқ янги мактаб қурилишида 2 минг сўмлик ҳажмида иш адо этилганлигини билиб ғоятда севинди, меҳнат вахтаси эса давом этяпти! Ҳар бир қурувчининг нияти бугун меҳнатда энг юқори натижага эришишдир.

Ҳ. АБРОРОВ.

СУРАТДА: Григорий Шварценбергер.
Т. Каримов фотоси.

«Ишончли мулоқот»нинг шанбалик штаби

Меҳнат шодиёнаси

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 118 йиллигига бағишлаб бутун мамлакатимизда меҳнат шодиёнаси бўлиб ўтмоқда. Қуйида бевосита барча районлардаги шанбалик штаби ва коммунистик шанбалик қатнашчилари билан мулоқотда бўлдик.

◉ ЛЕНИН РАЙОНИ. РАЙОН ШТАБИДАН «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ»НИНГ ШАНБАЛИК ШТАБИГА БИРИНЧИ БЎЛИБ ҚЎНҒИРОҚ ҚИЛИШДИ.

— Одатдагидек, Октябрь революцияси номидаги тепловоз-ремонти заводи гудоги бутун районда шанбалик бошланганлигидан хабар берди. Маълумки, бу гудок садоси 1917 йилда Тошкентда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун буюк инқилоб бошланганлигидан дарак берган эди. Эрта тонгда шанбаликка бағишланган кўп кишилик митингда ана шу ҳақда сўз борди. Бугун завод ишчи-хизматчилари кўплаб электр двигателларини, вагонеткаларни, тормоз колодкалари ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқаришга бел боғлаганлар.

Бутун корхона бўйича эса 2880 дан зиёд киши шанбаликда қатнашмоқда. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдушукур Қодиров, партия ветеранлари Николай Железнов, Александр Комиссаров, Сёмён Тобис ва бошқалар фақат тепловоз ремонти заводининггина эмас, балки бутун районнинг фахри бўлиб қолишган. Бугун улар билан ёнма-ён меҳнат қилаётган завод ишчилари 85 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга бел боғлашган. Бутун коллектив кун охиригача битта тепловоз секциясини, иккита тортиш электр двигателини, 6 жуфт ғилдиракни, локомотивнинг 2 мингта колодкасини тайёрлаш, 15 тонна пўлат қуйилмаси, 1 тонна рангли металл, 3,8 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариб, меҳнат байрамига рапорт беришмоқчи.

◉ АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОНИ. РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ИНСТРУКТОРИ ШУКРИДДИН ФАХРИДДИНОВ:

— Районимиз меҳнат аҳли, бутун аҳолиси шанбаликда фаол қатнашишяпти. Аниқроғи, дастлабки ҳисобларга қараганда 139200 одам қатнашмоқда. Район кўча ва хиёбонларини айланган киши ҳақиқий меҳнат байрамининг гувоҳи бўлади. Айниқса, «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси» «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, сут ишлаб чиқариш комбинати, 12-қурилиш тресги ва бошқа кўпгина корхона ҳамда ташкилотларнинг коллективлари иш жойларида юксак меҳнат унумдорлигига эришмоқдалар. Район саноат ходимлари 274 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, 225 минг сўмлик кенг истеъмол моллари тайёрлаш, қурувчилар эса 95 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини адо этиш мажбуриятини олганлар.

Бизнинг районимизни маҳаллаларсиз тасаввур этиб бўлмайди. «Бешқайрағоч» маҳалла комитетининг раиси Алим Зуфаров эрталаб бизга қўнғироқ қилиб, шанбалик қатнашчилари учун ҳалим тайёрланаётганлигини, яъни ёшу қари учун ҳақиқий тўю тантана бўлишини маълум қилди. «Оқтепа», «Фурқат» номли маҳаллаларда, шунингдек Усмон Юсупов номли, «Партия XXIII съезди» маҳаллаларида ҳам шанбалик уюшқоқлик билан ўтаяпти.

◉ КУЙБИШЕВ РАЙОНИ. ШАНБАЛИК АЪЗОЛАРИ БЕВОСИТА ИШ ЖОЙЛАРИДАН ҚЎНҒИРОҚ ҚИЛИШДИ. МАНА, ДАСТЛАБКИ ХУШХАБАРЛАР.

— Ҳозир бевосита дастгоҳлар ёнида 40 мингдан ортиқ киши ишламоқда. Умуман район бўйича эса 200 мингдан ортиқ киши фаоллик кўрсатаяпти. Жами 2 миллион сўмлик саноат маҳсулотлари тайёрланмоқчи.

Бугун беш йиллик фондига 120 минг сўм ўтказиш мўлжалланмоқда. Жами 80 та трактор, 90 та прицеп, 1 та экскаватор, 50 километр кучланиш кабеллари, 73 километр контроль кабеллари, 800 квадрат метр ойна, 50 минг дона грампластинка, 80 тонна лак-бўёқ, бошқа кўплаб маҳсулотлар ишлаб чиқарилади. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг биорганик химия институти, «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, ўсимлик моддалари химияси институти ва бошқа ташкилотларнинг ходимлари ғайрат-шижоати ҳам бугун ўзгача.

Райондаги энг йирик «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи шанбаликда карвонбошилик қилаяпти. Бу ерда 13 минг ишчи-хизматчи меҳнат байрамида иштирок этяпти. Айниқса 7-механика йиғув ва 2-темирчилик цехларининг ишчилари намунаси кўпчиликни қувонтиряпти.

◉ КИРОВ РАЙОНИ. ТЕЛЕФОНДА — РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ САНОАТ, ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА БЎЛИМИ МУДИРИ РУСТАМ КАЛОНОВ:

— Жами 50 минг сўмлик маблағ беш йиллик фондига ўтказилади. 200 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилади.

Эрталабданоқ районимизнинг барча меҳнат коллективлари, ўқув юртлари, қурилиш ташкилотлари, маҳаллаларнинг аҳолиси худди байрамга бораётгандек қувонч билан ўз дастгоҳлари, қурилиш майдонлари, зарбдор объектлардан ўрин олдилар. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда 25 минг киши ўз иш жойларида зарбдорона меҳнат қилмоқда. Коммунистик шанбаликда қатнашаётганлар сони 128 минг кишидан ошиб кетди. Ленинча шанбалик қатнашчиларининг бугунги аҳди 920 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, 700 минг сўмлик кенг истеъмол моллари тайёрлашдир.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли, «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Ўртоқ» кондитер фабрикаси, «Ташпромстрой», «Строймеханизация» трестлари, алоқа-электротехника институти, Ўрта Осиё медицина-педиатрия институти коллективлари бугун аниқ иш программаси асосида меҳнат қилмоқдалар.

«Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг азамат коллективи ҳақида икки оғиз сўз айтмасдан ўтолмаймиз. Маълумки, бу коллектив ўтган йили Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил Байроғи билан тақдирланди. Улар бугунги кунда ана шу юксак мукофотга яраша катта меҳнат кўтаринкилиги ва юксак унум билан ишламоқдалар, бутун районимиз коллективларига ўрнак бўлмоқдалар.

◉ ОКТЯБРЬ РАЙОНИ. РАЙОН ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДАН Ҳ. БОҚИЕВ ШУНДАЙ ХАБАР ҚИЛДИ:

— Бугунги Коммунистик шанбалик одатдан ташқари бошланди. Минглаб кишилар саҳарлаб кўча ва хиёбонларга чиқишди. Ишчилар, қурувчилар, студентлар, ва ўқувчилар оқими кўча ва йўлкаларни тўлдиришди. Биргина Тошкент политехника институтининг ўзидан 16 мингга яқин педагог ва студентлар оммавий ҳашарга чиқишди. Уларни эрталабданоқ «Москва» меҳмонхонаси атрофида, Анҳор бўйларида, Навоий кўчаси ва бош универсал магазини ёнида, Абай, Ўзбекистон ва Беруний кўчаларида учратиш мумкин эди. Шанбалик штаби аъзолари қаерда бўлишмасин, жўшқин, қайноқ иш жараёнининг шоҳиди бўлдилар.

«Самарқанд дарбоза» теварагида 3 гектарча майдон Афғонистонда ўз интернационал бурчини ўтаб қайтган жангчиларнинг зарбдор меҳнат майдонига айланди. Район коллективлари бугун 90 минг сўмлик маблағни беш йиллик фондига ўтказадилар. 990 минг сўмлик маҳсулот, 1 миллион 15 минг сўмлик кенг истеъмол моллари тайёрланиб, 310 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари адо этилади. «Малика», кўнгалантерея ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмалари, бадиий буюмлар фабрикаси, 159-қурилиш тресги меҳнат коллективлари ғайрат-шижоати кўпчиликни қувонтирмоқда. Районимиздаги 56 та маҳаллани айланиб чиқсангиз, умумхалқ ҳашарининг қанчалик кенг тус олганлигини яққол кўрасиз. Айниқса, «Авангард», Ҳувайдо номли, «СССР 50 йиллиги», «Янгиобод», «Камолон», «Илғор», «Кўкча» маҳаллаларида кўчатлар ўтказиш, ариқларни тозалаш, кўча ва майдонларни саранжом-саришта қилиш, ободонлаштириш ишлари намунали олиб борилмоқда.

◉ СОБИР РАҲИМОВ РАЙОНИ.

Тошкент Давлат университети доҳиймиз В. И. Ленин номи билан аталади. Минг-минглаб педагог ва студентлар университет биноси қаршисидаги майдондан улуғ доҳийга ўрнатилган ҳайкал ёнидан ўтиб борар эканлар, бугун қурилиш майдонларида, районни ободонлаштириш ишларида фаол иштирок этишга қасамёд қилдилар. Жами 8 мингдан зиёд студент университетнинг 15 факультети ўртасидаги социалистик мусобақада қатнашмоқдалар. Улар университет территориясини ободонлаштиришда, Навоий кўчаси, Ҳамза номидаги драма театри ва Ботаника боғи теварак-атрофларини саранжом-саришта қилишда актив қатнашмоқдалар.

Район партия комитети саноат, транспорт ва алоқа бўлими инструктори Абдуманноб Сарибоев «Ишончли мулоқот» штабига ҳозиргина яна бир хушхабар билдирди:

— Университетнинг катта бир гуруҳ студентлари Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Шоислом Шомуҳамедов, КПСС кафедраси доценти Йўлчи Иброҳимов, рус тили кафедрасининг катта ўқитувчиси Юлия Семёновна Нагорная етакчилигида зарбдор меҳнат намуналарини кўрсатишаяпти. Тошкент агрегат заводи коллективига берилаётган бугунги оталиқ ёрдамидан барча хурсанд.

Бутун район бўйича 100 мингдан зиёд киши шанбаликда қатнашаяпти. Жами 1 миллион сўмдан ортиқ саноат маҳсулотлари тайёрлаш, 137 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини адо этиш мўлжалланаяпти. Беш йиллик фондига 99,5 минг сўм ўтказилади. Район бўйича 13,2 тонна халқ хўжалик юкларини ташиш белгиланган. «Миконд», чинни заводи ва бошқа корхоналарнинг коллективлари зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар.

◉ СЕРГЕЛИ РАЙОНИ. РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ҚОШИДАГИ ШАНБАЛИК ШТАБИДАН ҚУЙИДАГИЛАРНИ МАЪЛУМ ҚИЛИШДИ:

— «Сергели», «Комфорт» мебель ишлаб чиқариш бирлашмалари, ҳажмли-блокли уйсозлик комбинати коллективлари айниқса юқори натижаларга эришмоқдалар. Эрталаб 59 минг киши Коммунистик шанбаликка чиқди. Маданият ва истироҳат боғларида бўлган киши турли бадиий ҳаваскорлик коллективлари чиқишларини мароқ билан томоша қилиши мумкин. Уларда умумхалқ ҳашари, яъни кўкаламзорлаштириш, янги гулзорлар бунёд этиш, кўпгина қизиқарли тадбирлар ўтказиш ҳақиқий меҳнат байрами билан омухта бўлиб кетган.

◉ ФРУНЗЕ РАЙОНИ.

Бу районни Тошкент тўқимачилик комбинатисиз тасаввур этиб бўлмайди. Ҳозиргина у ердан бизга қўнғироқ қилишларича, комбинат аҳли бугун 882 минг сўмлик маҳсулот, бошқача қилиб айтганда 800 минг погон метр газлама, 1 миллион дона ғалтак-ип, 59 тонна калава ишлаб чиқаришга аҳд қилган. Тонг саҳарданоқ ана шу маррага эришиш учун қизғин иш олиб борилмоқда.

Биргина бу комбинат эмас, балки «Таштекстильмаш» заводи, 1—пардозлаш-қурилиш тресги, «ЦНИХпром», пойафзал фабрикаси коллективлари, ҳам бошқалардан қолишмаяптилар.

Киров номидаги маданият ва истироҳат боғи, В. И. Ленин номидаги пионерлар боғи ҳам гавжум. Бу ерда кенг миқёсда ҳашар уюштирилган. Райондаги дурадгорлар, бўёқчилар, кошинкорлар, ойнасозлар ва бошқа касб эгаларини бугун ҳашар уюштирилган турли объектларда қизғин меҳнат устида учратасиз.

◉ ҲАМЗА РАЙОНИ. ШАНБАЛИК ШТАБИДАН ДИЛФУЗА РАҲИМОВА ҚЎНҒИРОҚ ҚИЛДИ:

— Бизнинг ҳамзаликлар оз эмас, кўп эмас — 172 минг киши доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 118 йиллиги шарафига меҳнат байрамида қатнашмоқда. Уларнинг мўлжали 3,5 миллион сўмлик товар маҳсулотлари тайёрлаш, беш йиллик фондига 185,5 минг сўмлик маблағ ўтказишдир. Районимиз транспортчиларининг аҳди ҳам юксак. Бугун улар 21 минг тонна халқ хўжалик юкларини манзилга элтиб беришади. Шуниси қувончлики, 120 та поезд шанбалик кунида фақат тежалган ёқилғи билан ишлатилмоқда. Темир йўл ходимларининг аҳди шундай эди, улар ўз ваъдаларига вафо қилмоқдалар.

В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа корхоналарда айниқса комсомол-ёшларнинг кўрсатаётган меҳнат жасорати бизни хушнуд этмоқда. Штабга келаётган хушхабарлар анчагина. Фақат ободонлаштириш ишларида 112 мингдан зиёд киши қатнашмоқда...

◉ ЧИЛОНЗОР РАЙОНИ. АЪЗАМ АКРОМХЎЖАЕВ, РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕКРЕТАРИ, РАЙОН КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК ШТАБИНИНГ БОШЛИҒИ.

— Чилонзор райони саноат корхоналари коллективлари доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 118 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ ленинча коммунистик шанбалигига олдиндан катта тайёргарлик кўриб келдилар. Уларнинг буюмларни етказиб бериш бўйича шартнома мажбуриятларининг бажарилишини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқариш планларини муваффақиятли адо этишаётгани, бу борада барча корхоналар аҳдларига вафо қилишаётгани, айниқса кенг истеъмол моллари ишлаб чиқариш бўйича катта ғайрат-иштиёқ ҳам буни яққол кўрсатиб турибди. «Қизил шанбалик» куни ана шу жўшқин меҳнат мароми энг юксак даражага чиқади, деб умид қиляпмиз. Дастлабки хабарлар шундан далолат бермоқда: район бўйича 138 минг киши шанбаликда иштирок этяпти, шундан 36,8 минг киши ўз дастгоҳлари ёнида ишламоқда. Ободонлаштиришда эса 101,4 минг киши банд. Ҳали натижалар чиқаришга вақт эрта. Аммо биргина «Ташметрострой» трестининг тоннель отряди бригада бошлиғи Александр Башкирцев, 2—қурилиш-монтаж бошқармаси проходкачиси Илья Насибов, механизациялаш бошқармасининг дурадгори Валерий Булих, электр монтажчи Сергей Зайцев ва бошқаларнинг ғайрат-шижоати барча комсомол-ёшларга ўрнак бўлаётганини таъкидлаб ўтмоқчиман. 1—қурилиш-монтаж бошқармасининг Андрей Зубов етакчилик қилаётган участкаси коллективи шанбалик қатнашчиларининг олдинги сафида боряпти.

◉ ШАҲАР КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК ШТАБИ хабаридан: бугун шаҳар бўйича саноат корхоналари коллективлари 13 миллион 500 минг сўмлик товар маҳсулотлари тайёрлашга, 2 миллион 800 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини адо этишга аҳд қилганлар. Ҳозирча, барча районларнинг меҳнат коллективлари, аҳоли коммунистик шанбаликда ўзига хос юксак онглилик ва меҳнат кўтаринкилиги кайфиятини намоён қилмоқдалар

Шунингдек, «Ишончли мулоқот»нинг шанбалик штабига ТошДУ доценти У. Ҳайдаров, 4-давлат лойиҳалаш институтининг архитектори А. Расулова, 81-мактаб ўқитувчиси О. Саййдаминов, оқшомхонлардан Р. Содиқов, О. Алимова, П. Султонова, А. Ҳалилов, З. Шокиров, З. Абдуллаев, Ш. Исломов, М. Ғоипов, Ғ. Қиличев, Ш. Қодиров, Д. Соатова, М. Раҳмонов ва бошқа жуда кўплаб ҳамшаҳарларимиз ўз коллективларида эрта тонгданоқ коммунистик шанбаликда салмоқли ютуқлар қўлга киритилаётгани ҳақида қўнғироқ қилишди. Меҳнат байрами жойларда қандай ўтаётгани тўғрисидаги хушхабарлар оқими тўхтовсиз давом этмоқда...

«Ишончли мулоқот»нинг шанбалик штаби навбатчилари:

Ҳамид ИКРОМОВ,
Акмал АКРОМОВ,
Абдулла ПЎЛАТОВ.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ўзининг 14 апрель куни бўлиб ўтган навбатдаги мажлисида КПСС Марказий Комитетининг меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни муносабати билан — Биринчи Май Чақириқларини тасдиқлади.

Мажлисда КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Ўзбекистон ССРга сафари тўғрисидаги ахбороти муҳокама қилинди. Марказий иқтисодий идоралар, министрликлар ва ВЦСПСга учрашувлар ва суҳбатлар чоғида меҳнаткашлар, партия ва хўжалик активлари илгари сурган масалаларни кўриб чиқиш таклиф этилди. Айни вақтда республиканинг иқтисодий потенциалидан фойдаланишни яхшилаш ва шу асосда уни социал-иқтисодий ривожлантиришни юксалтириш зарурлигига алоҳида эътибор қаратилди. Тегишли таклифларни КПСС Марказий Комитетида кўриб чиқиш учун тақдим этиш топширилди.

Мамлакатда халқ маорифини ташкил этиш ва уни бошқариш структураси тўғрисидаги таклифлар кўриб чиқилди ва маъқулланди. КПСС Марказий Комитетининг 1988 йил февраль Пленуми йўл-йўриқларига мувофиқ бошқарувнинг янги структураси бу соҳада ягона давлат сиёсати янада самаралироқ ўтказилишини таъминлаши керак.

Янги тузилган СССР Халқ маорифи Иттифоқ-республика давлат комитети зиммасига ўқитиш ва тарбия соҳасида стратегияни ишлаб чиқиш, прогнозлаш ва истиқболли планлаштириш вазифаси юкланади. Мазкур комитет умумий ўрта таълим концепциясини шакллантириш ва амалга ошириш, ўқув юртларининг ишлаб чиқариш ва фан билан интеграцияси самарали шаклларини кенг қўлланиш, ўрта ва олий мактабни ўқитишнинг замонавий техника воситалари билан жиҳозлаш, кадрлар малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш системасига илмий-методик ва ташкилий раҳбарлик қилиш, олий ўқув юртлари илмий потенциалидан фойдаланишни яхшилаш вазифаларини ҳал этиши керак. Халқ маорифини бошқариш маҳаллий органлари, ўқув-тарбия муассасаларининг ҳуқуқлари кенгайтирилади. Бошқарув аппарати сонини анча қисқартириш кўзда тутилган.

Мажлисда М. С. Горбачевнинг Афғонистон Республикаси Президенти Нажибулло билан 7 апрель куни Тошкентда бўлиб ўтган учрашуви тўғрисидаги ва Э. А. Шеварднадзенинг 3—6 апрель кунлари Кобулга амалий визити чоғида Афғонистон раҳбарлари билан олиб борган музокаралари натижалари ҳақидаги ахборот тингланди. Совет — Афғонистон ҳамкорлиги ва ҳамжиҳатлигини ривожлантиришнинг боришидан, жумладан, Афғонистон муаммосининг ташқи жиҳатлари бартараф қилинишидан мамнуният изҳор этилди. Женева дипломатик жараёнининг якунланиши ва Афғонистон теварагидаги аҳвол сиёсий йўл билан бартараф этилганлиги тўғрисидаги ҳужжатлар имзоланиши бунинг натижаси бўлди.

Олий даражадаги Совет — Афғонистон учрашуви чоғида қабул қилинган Совет — Афғонистон Қўшма баёноти шу учрашув якуни бўлди. Учрашув иккала томон бундан буён ҳам Афғонистон теварагидаги вазиятни ҳар томонлама бартараф этишга эришиш йўлида қатъият билан ҳаракат қилишга интилаётганлигини тасдиқлади. Эндиликда Женевада эришилган аҳдномалар асосида Афғонистон муаммосининг ички жиҳатларини ҳал этиш алоҳида аҳамият касб этади. Мазкур муаммони ҳал этишга ёндашув баёнотда аниқ-равшан белгилаб берилган, унда Афғонистондаги миллий яраш йўли, кенг коалиция негизида ҳукумат тузиш сабот ва қатъият билан қўллаб-қувватланиши ва бунда Афғонистон ичкарисидаги вазиятни бартараф этиш масалалари фақат афғонларнинг ўзларига тегишли ва уларнинг алоҳида ҳуқуқи эканлиги айтилди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг ЧКП Марказий Комитети Президиуми аъзоси, ЧССР Президенти Г. Гусак билан суҳбатлари ва А. А. Громиконинг у билан олиб борган музокаралари якунларини кўриб чиқди ва маъқуллади. Мазкур визит чоғида амалга оширилган ишларнинг фойдали бўлганлиги, СССР билан ЧССР ўртасидаги қардошларча дўстлик ва сиёсий иттифоқни мустаҳкамлашнинг муҳимлиги таъкидланди. Қайта қуриш ва демократиялаш йўли турли соҳаларда Совет — Чехословакия ҳамкорлиги имкониятларини рўёбга чиқариш, Совет Иттифоқи ва Чехословакия халқларини маънавий жиҳатдан яқинлаштириш учун принципиал янги шароит яратади, деб қатъий ишонч билдирилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси М. С. Горбачевнинг амалий визит билан СССРга келган ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Министрлар Советининг Раиси З. Месснер билан суҳбати ва Н. И. Рижковнинг у билан олиб борган музокаралари якунларини маъқуллади. Визит чоғида эришилган аҳдномалар мукаммал ишлаб чиқариш ва технология кооперацияси, иқтисодий ҳамкорликнинг янги илғор шаклларидан кенг фойдаланиш асосида интеграция алоқалари самарадорлигини ошириш учун яхши замин яратади. Мажлисда 1987 йил апрель ойида имзоланган идеология, фан ва маданият соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги Совет — Польша декларацияси қоидаларини амалга ошириш юзасидан куч-ғайратларни активлаштириш муҳимлиги таъкидланди.

КПСС ва ПБИП ўртасидаги, иккала мамлакат халқлари ўртасидаги қардошларча дўстликни янада мустаҳкамлаш, Совет — Польша муносабатлари бутун комплексини ривожлантириш ва такомиллаштиришда М. С. Горбачевнинг Польшага бўлажак визити принципиал муҳим аҳамиятга эга бўлиши таъкидланди.

Мажлисда М. С. Горбачевнинг Социалистик интернационал раиси, Германия Социал-демократик партиясининг фахрий раиси В. Брандт билан учрашуви тўғрисидаги, шунингдек, А. А. Громико, А. Ф. Добрининнинг В. Брандт билан бўлиб ўтган суҳбатлари тўғрисидаги ахборот тингланди. КПСС ва Социалистик интернационал, коммунистлар ва социал-демократлар, Европадаги бошқа сўл ва демократик кучларнинг ҳамжиҳатлиги қуролсизланиш, бутун Европада чинакам ҳамкорликни йўлга қўйиш, «Шимол — Жануб» муносабатлари, регионлардаги можаролар сингари проблемаларни ҳал этишнинг сиёсий йўлларини муҳокама қилиш ва қидиришга амалий омил бахш этишга қодир эканлиги уқтириб ўтилди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг Москвага қисқа муддатли амалий визит билан келган Фаластин Озодлик ташкилоти ижроия комитетининг раиси Я. Арафат билан суҳбати, шунингдек, Э. А. Шеварднадзе ва А. Ф. Добрининнинг Я. Арафат билан музокаралари якунларини маъқуллади, янгича сиёсий фикрлаш, барча томонларнинг манфаатлари мувозанатини таъминлаш принципи ҳамда можаронинг барча жиҳатларини амалий ва ўзаро мақбул тарзда ҳал этиш йўлларини қидириб топиш принципи асосида Араб —Исроил можаросини ҳал этишга ёндашувнинг тўғрилигини тасдиқлади. Сиёсий бюро ҳозир Яқин Шарқдаги аҳволни ҳар томонлама бартараф этишга эришиш учун яна ҳам қулайроқ шарт-шароит вужудга келаётганлигини таъкидлаб, шу мақсадда Яқин Шарқ хусусида халқаро конференцияни тезроқ чақириш учун куч-ғайратларни, жумладан, БМТ доирасидаги куч-ғайратларни янада кўпайтириб бориш зарурлигини уқтириб ўтди.

Л. Н. Зайков бошчилигидаги Совет Иттифоқи делегациясининг Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Совет — Финляндия шартномасининг 40 йиллиги муносабати билан Финляндияда ўтказилган тадбирларда иштироки якунлари кўриб чиқилди. Шартнома амал қилиб турган 40 йил мобайнида Совет — Финляндия ҳамкорлиги соҳасида тўпланган тажриба халқаро ҳамжамиятнинг ядросиз, зўравонликдан ҳоли дунёни бунёд этишга қаратилган куч-ғайратларига мамлакатларимиз ва халқларимиз қўшган салмоқли ҳиссадир, деб таъкидланди. Л. Н. Зайковнинг Финляндия Президенти М. Койвисто, Финляндиянинг бошқа раҳбарлари, шу мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий ва савдо-саноат доираларининг вакиллари билан ўтказилган суҳбатлари натижалари маъқулланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида совет экономикасини ривожлантириш ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашнинг бошқа айрим масалалари ҳам муҳокама қилинди.

АЛЛО, РЕДАКЦИЯМИ!

33-57-02
32-55-35

«Ишончли мулоқот»

ҲУРМАТЛИ ОҚШОМХОНЛАР!

«Тошкент оқшоми» газетаси редакцияси қошида ташкил этилган «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ»нинг телефон орқали навбатдаги учрашуви **18 апрель, душанба куни соат 10 дан 12 гача, сўнг соат 14 дан 16 гача** бўлади.

«ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ» суҳбатида **18 апрель, душанба куни «Тошкент оқшоми» газетасининг ходими Фарруҳ Раҳимов** навбатчилик қилади.

Қатъий норозилик

Москва, Олмаота, Ашхобод, Боку, Вильнюс, Душанба, Ереван, Киев, Кишинев, Минск, Рига, Таллин, Тошкент, Тбилиси, Фрунзе ва Ленинград шаҳарлари халқ депутатлари шаҳар Советларининг раислари сифатида «шарпевиль олтилиги» деб аталмиш тўқиб чиқарилган ишга ва Жанубий Африка ҳукуматининг демократик ҳаракат активларидан олти кишига ўлим жазоси бериш тўғрисидаги ҳукмни ижро этиш ниятига қарши қатъий норозилик билдирамиз.

Шаҳарларимизнинг миллионлаб аҳолиси номидан Жанубий Африка маъмурларини адолатсиз ҳукмни бекор қилишга ва айби суд йўли билан исботланмаган одамларнинг озод қилинишига кўмаклашишга чақирамиз.

Мамлакатда ўтказилаётган репрессиялар унинг муаммоларини ҳал этишга кўмаклашмаслигига ишончимиз комил ва шу боисдан Жанубий Африка маъмурларини мазкур муаммоларни аҳоли кўпчилигининг демократик талабларини қондириш орқали сиёсий бартараф этиш йўлларини астойдил излашга даъват этамиз.

Ш. МИРСАИДОВ,
Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси.

XIX Тарихнинг ўчмас саҳифалари

ЎН БИРИНЧИ КОНФЕРЕНЦИЯ

Бу конференция 1921 йилнинг 19—22 декабрида бўлиб ўтди, унинг ишида ҳал қилувчи овоз билан 125, маслаҳат овози билан 116 делегат қатнашди.

Конференциянинг кун тартиби қуйидагилардан иборат эди: 1) Хўжаликни тиклаш муносабати билан партиянинг навбатдаги вазифалари; 2) Саноат; 3) Қишлоқ хўжалиги; 4) Кооперация; 5) Партияни тозалашнинг дастлабки якунлари; 6) Коммунистик интернационал масалалари.

Конференция бирлашган фронт масаласида Коминтерн Ижроия Комитети тезисларига тамомила қўшилди ва большевизм тарихий тажрибаси асосида шундай ишонч билдирдики, Коминтерн Ижроия комитети таклиф қилаётган тактика коммунизм байроғи остида жуда кенг ишчилар оммасини тўплашда компартияларга ёрдам беради, деб кўрсатди.

Ҳақиқатан ҳам «Коминтерн Ижроия Комитетининг тезислари» пролетар интернационализми ғояси асосида ёзилган ҳужжат бўлиб, уларда капитализмдаги ишсизлик, милитаризм сиёсати, реформистлар ва оппортунистларнинг сотқинлиги фош қилинган, ишчилар синфининг бирликка бўлган интилиши пайдо бўлганлиги, коммунистларнинг манфаатлари учун курашаётганлиги асослаб берилгандир. Тезисларда «Ишчиларнинг иқтисодий ва сиёсий манфаатларини фақат коммунистларгина энг оғир шароитларда, баъзан жуда кўп қурбонлар бериб ҳам ҳимоя қилганликларига ҳозир ишчиларнинг тобора кўпроқ қисми ишонч ҳосил қилмоқда», дейилади.

Тезисларда коммунистик партия фаолиятига муносиб баҳо берилиб, уларнинг олдида турган вазифалар аниқ баён қилинган эди. Бу вазифалар ишчилар оммасига ғоявий таъсир кўрсатиш, уларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш, бирлашган ишчи фронтини қўллаб-қувватлаш, реформистларга, сўл ва ўнг оппортунизмга зарба бериш, бирлашган ишчи фронтидан тўғри, синфий фойдаланиш бўлиб, буларни бажариш революцион ҳаракат учун муҳим аҳамият касб этарди.

Конференция «хўжаликни тиклаш муносабати билан партиянинг навбатдаги вазифалари»га катта эътибор берди. У Совет ҳокимияти янги иқтисодий сиёсатга ўз вақтида ўтганини, хўжалик оборотида шаклланиш рўй бераётганини, бозорнинг мавжудлигига қараб ва унинг қонуни ҳисобга олиниб Совет ҳокимияти уни ўз қўлига олиши зарурлигини, пул муаммосини олтин асосида тиклашни, товар айирбошлашни кенгайтиришни, марказий ва маҳаллий ташкилотларнинг харжларини минимумга келтиришни, давлат харжини камайтиришни вазифа қилиб қўйди. Конференция «Озиқ-овқат развёрсткасидан озиқ-овқат солиғига ўтиш пролетариат билан деҳқонлар иттифоқини янгилади ва мустаҳкамлади. Совет ҳокимиятининг асоси бўлган бу иттифоқнинг мустаҳкамланиши саноат билан деҳқончилик ўртасидаги айирбошлашни янада шакллантиришни, осонлаштиришни ва мустаҳкамлашни талаб қилади» деб кўрсатди.

Конференция Совет ҳукуматини мамлакатда маҳсулотларнинг умумий миқдорини кўпайтириши ва товар айирбошлашни жонлантириши учун кооперациянинг барча турига ёрдам бериши, чет эллар билан иқтисодий, савдо алоқаларини ривожлантириши, давлат ихтиёридаги саноат корхоналарини ҳар томонлама мустаҳкамлаши, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишчиларни озиқ-овқат ва пул фондлари билан таъминлаш лозим деб кўрсатди. У ишчиларни, касаба союзларни ишлаб чиқаришга жалб қилиш, революцион қонунчиликка риоя қилиш лозим деб уқтирди.

Конференция «Энди коммунистик ва хусусий хўжаликнинг кураши иқтисодий заминга, бозорга кўчириладики, ишчилар давлат қўлидаги ислоҳ қилинган саноат бозор шарт-шароитига ва бозорда бўладиган мусобақа медотларига мосланиб, бу ерда қатъий ҳукмронликка эга бўлиши керак», деб кўрсатди. У «Хўжалик ҳисоби бутун давлат саноатини бошқариш учун асос бўлмоғи лозим» деб белгилади. Конференциянинг бу қарори ҳозирги кун учун ҳам ғоят катта амалий аҳамиятга эгадир.

Конференция «Партиянинг шахсий составини текшириш тажрибасини ҳисобга олиш асосида партияни мустаҳкамлаш масаласи юзасидан» резолюция қабул қилиб, унда партия составини текшириш кампаниясида партия ташкилотлари сафидан ярамас элементлар чиқариб ташланганлиги таъкидланди, «Бундан кейин ҳар бир партия аъзосига унинг фақат ишчилар синфига ва пролетар революциясига содиқлигига қараб баҳо бериш лозим» деб ҳисобланди.

Конференция қарори партиянинг ғоявий ва ташкилий бирлигини мустаҳкамлашга, камчиликларга муросасиз бўлишга, партия аппаратини қисқартиришга, ёш партия аъзоларини тарбиялашга, пропаганда ва агитацияни кучайтиришга, партия мактаблари тармоқларини кенгайтиришга, токи «Ҳар бир партия аъзоси ўзини улуғ идея учун курашувчи деб ва улуғ партиянинг аъзоси деб ҳис қилсин» нормасини вужудга келтиришга қаратилган эди.

Конференция партиянинг резервлари масаласида, унинг резервлари комсомол, Қизил Армия ва хотин-қизлар бўлимлари ҳисобланишини кўрсатди. В. И. Ленин бетоблиги туфайли конференцияда қатнаша олмади. Лекин у «Партияни тозалаш ва партияга қабул қилиш шартлари тўғрисида П. А. Засулич, А. А. Сольц ва Сиёсий бюронинг барча аъзоларига хат» ёзди. Доҳиймиз партияга қабул қилишда яна ҳам қаттиқроқ шартлар қўйиш тўғрисидаги таклифни илгари сурди. У «Кандидатлик муддатини кўпроқ белгилашни, йирик саноат ишчисини партияга қабул қилишни енгиллатишни, қизил аскарлар, деҳқонлар, ёшлар учун қаттиқроқ шартлар қўйишни, уларни текширишни талаб қилди». Бу фикр конференция резолюциясига киритилди. Бу эса, партиямиз сафига энг яхши кишиларни қабул қилиш ва унинг обрўсини янада кўтаришга қаратилган эди.

Конференция ҳужжатлари ҳозирги биз яшаб турган ривожланаётган социализмнинг кўпгина жабҳаларида, қайта қуришни амалга оширишда муҳим аҳамиятга эгадир. М. С. Горбачев бу ҳақда бундай деб таъкидлади: «Йигирманчи йилларнинг бошларида халқ ташаббуси ва ижоди жуда юксакликка кўтарилди. Бу йиллар социал новаторликнинг, ишчилар синфи билан меҳнаткаш деҳқонлар иттифоқининг энг мақбул формаларини қидиришнинг, меҳнат аҳли манфаатларининг ғоят кенг доирасини рўёбга чиқариш механизмини шакллантиришнинг чинакам лабораторияси бўлиб қолди».

Янги иқтисодий сиёсат чоралари социализмнинг моддий пойдеворини қуришга қаратилди».

А. АКРАМОВ,
тарих фанлари доктори.

«Промсвязь» тажриба заводида Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини муносиб кутиб олиш ҳаракати тобора авж олмоқда. Ўнлаб ишлаб чиқариш илғорлари бу муҳим санани меҳнатда юқори натижалар билан нишонлаш учун иш суръатига суръат қўшишмоқда. Айниқса, бу борада Суннат Абдуғаниев бошчилик қилаётган бригада коллективи алоҳида ўрнак кўрсатаяпти. Улар барча резервлардан унумли фойдаланаётганликлари туфайли кейинги вақтда бир неча бор корхона бригадалари ўртасида ўтказилган меҳнат беллашувларининг илғорлари бўлишди.

СУРАТДА: С. Абдуғаниев коллектив аъзолари билан.

Ия, наҳотки?!.

Шу ҳам хизматми?

Мен шу йил январь ойида даволаниш учун Қорақалпоғистон АССР Манғит шаҳридан «Қизил Октябрь» санаторийсига келган эдим.

Уйда эски «Сельга» маркали радиоприёмнигим бузилиб ётганди. Шуни Тошкентда тузаттириб зериккан пайтларимда эшитиб юрарман деган ниятда бирга олиб келгандим. 14 январь куни Энгельс кўчасидаги «Радиоаппаратура ремонти» устахонасига олиб бордим. Улар радиоприёмникка овозни пасайтиргич ва кучайтиргич регулятор керак дейишди. Ўзингиз қўйиб берақолинг, пулини тўлайман десам, бизда у йўқ дейишди. «Олой» бозоридаги «Радио» магазинига борсам йўқ экан. Эртаси куни «Марказий универмаг» ёнидаги «Радиоаппаратура» устахонаси филиалига келдим. У ерда ҳам регулятор йўқ экан. «Зарафшон» ресторани ёнидаги радиотоварлар магазинига бордим. Лекин у ердан ҳам топа олмадим. Яна 1-филиалга бориб, «Балки бошқа устахоналардан топиб тузатиб берарсизлар» деб илтимос қилдим. Лекин улар илтимосимни инобатга олишмади. Радиоприёмнигимни Тошкентдек шаҳри азимда ремонт қилдира олмасам бошқа жойдан умид қилмаса ҳам бўларканда. Наҳотки, шаҳардаги устахоналар зарур эҳтиёт қисмлар билан вақтида таъминланмаса. Шу ҳам хизматми?

И. ДУСИМБЕТОВ.

Қачонгача овора бўламиз?

Ҳурматли редакция! Сизга хат ёзишимга шаҳримиз дорихоналарида айрим нарсаларнинг йўқлиги сабаб бўлди. У ҳам бўлса болалар сўрғичидир. Тўққиз ойлик ўғлимга сўрғич қидириб мен кирмаган дорихона қолмади, ҳисоб. Бир жойда бор экан хайрият, лекин у ерда ўнта сўрғичга битта 60 тийинлик ишқалагич (мочалка) қўшиб сотишди. Ўзингиз ўйлаб кўринг, шу ҳам инсофданми, гўдак уйда чирқиллаб ётсаю (онаси бетоблиги туфайли анчадан буён эмиза олмаяпти) улар ишқалагичи пуллаш дардида бўлишса? Ваҳоланки, тиши чиқаётган болага битта сўрғич икки-уч кунга ё етади, ё етмайди. Тугаб қолса дорихонадан яна битта ишқалагич қўшиб қайтамизми?

Э. АБДУЖАББОРОВ.

Ким эътибор беради?

Биз 6-Қорасув массивида истиқомат қиламиз. Ҳозирги пайтда бу ерда янги турар жойлар, мактаб ва боғчалар қурилди ва қурилмоқда. Ҳаммаси яхши. Аммо масаланинг бир салбий томони — ободончиликнинг жуда ҳам паст савияда эканлигидир. Ахир истиқомат қилиб турган жойимиз тоза ва ораста бўлиши керак. Массивимизда уйлар бирин-кетин қурилган. Мана шу уйларда истиқомат қилувчилар чиқинди-ахлатларини шундоққина уйларининг атрофидаги йўлакларга тўплаб ташлашмоқда. Атрофни чиқинди-ахлатлар босиб ётибдики, ҳидига одам чидаб бўлмайди. Бу эса санитария-гигиена қоидаларига умуман зиддир. Бу ҳақда бир неча бор 3-ЖЭУга арз қилишди. Аммо ҳеч қандай аксадо йўқ!

Массивнинг шундоққина ёнгинасида Куйбишев районига қарашли 2-«Автодормехбаза» жойлашган. Юқоридаги ачинарли аҳволдан уларнинг хабарлари бор. Лекин пинакларини бузишмаётгани бизни ажаблантиряпти.

Н. ИСМОИЛОВ.

Плакатли расмлар нега йўқ?

Бир вақтлар қайси китоб магазинига кирманг, ҳар бирида плакатли расмлар учун ажратилган алоҳида бўлимлар бўлиб, унда классик адабиётимизнинг буюк намояндалари ва етук олимлар портрети чизилган чиройли санъат асарлари сотиларди. Масалан, Абу Али ибн Сино, Алишер Навоий ва Улуғбек каби даҳоларнинг рангли плакатларини керак пайтида излаб кўп ҳам овора бўлиб юрилмасди. Ҳозир эса ҳеч қаерда йўқ. Агар булар қайтадан чиқарилса мактабларни, чойхоналарни ва шийпонларни безаган, энг муҳими кишининг маънавий руҳига ижобий таъсир этган бўларди.

Л. ҲАМИДОВ.

Оқшомингиз файзли бўлсин

Ҳикматли сатрлар

✦ Она одоби — қизга ибрат,
Ота одоби — ўғилга сабоқ.
✦ Бола ғами — ботмон ғам,
Она ғамин олам кўтаролмас.
✦ Она одоби — эл кўзида,
Ота одоби — иш кўзида.
✦ Она жилмайса — гул очилади,
Ота қаҳридан — тош ёрилади.
✦ Она сочларига оралаган оқ,
Тун чоғи йўлимга ёқилган чироқ.
✦ Оёғимга йўлда тегиб кетса тош,
Жони оғриб онам кўзларида ёш.
✦ Она юртим — олтин бешигим десам,
Она сути эсга келар ўша дам.
✦ Бола тили — болдан ширин шунчалар,
Бирин кетин очилади ғунчалар.

Робиддин ИСҲОҚОВ,
ўқитувчи.

Донолар бисотидан

Гар ҳақсан — ғолибсан мудом, албатта,
Демишлар: «Чинакам куч — ҳақиқатда!».
БИНОИЙ.

●

Нон егай кимки ўз меҳнатидан,
Халосдир Ҳотам Той миннатидан!

●

Илмингнинг кўплиги donolik эмас,
Гар амал қилмассан — нодонлик, холос!
САЪДИЙ.

Дилмурод САИДОВ тайёрлаган.

Боламнинг боласи, қантак ўрикнинг донаси.

Р. Шарипов фотоэтюди.

Бутун олам тилим учида!

Мақол ва маталлар ҳар бир халқнинг нафаси билан асрлар оша яшайди. Халқларнинг тарихи ҳақида ҳам сўзлайди. Яқинда немис тилида Киппенхауэр таҳрири остида «Бутун олам тилим учида» номли мақол ва маталлар тўплами чоп этилди. Бугун ана шу тўпламдан баъзи намуналарни эътиборингизга ҳавола этамиз.

✦ Агар қалбингни яралашса, оғзингдаги қанд ҳам ҳеч қандай ёрдам бермайди.

✦ Агар бўри қўй ёнида турса, қўй бечора қандай қилиб бемалол овқатлансин.

✦ Оёқ кийимининг қисаётганини, азобини, уни кийиб юрган кишидан бошқа ҳеч ким сезмайди.

✦ Қўлинг бўш бўлса, ҳеч қачон мушт қилма.

✦ Аҳмоқнинг ўпичидан, ақллининг мушти афзал.

✦ Ақлли яшаш учун ейди, аҳмоқ ейиш учун яшайди.

✦ Аҳмоқ фақат билганини вайсайди, ақлли эса билиб гапиради.

✦ Ўғри билан ўпишгандан сўнг, албатта тишларингни санаб кўр.

✦ Агар бошинг устида мой бўлса, ҳеч қачон қуёш сари чопма.

✦ Вино энг даҳшатли хабарчи: қорнингга тушгандан сўнг, бошингга чиқиб олишга ҳаракат қилади.

Шуҳрат ИМЯМИНОВА
тайёрлаган.

Нуқра ой ва болакай

—— Қатра ——

Қош қорайди. Қуёшнинг заррин нурлари Ер юзини тарк этиб, тоғлар ортига яширинди. Анҳор қирғоғидан оҳиста юриб келаётган болакай йўлдаги бақатеракдан қолган тўнгакдан айланиб ўтди-да, шарқираб оқаётган сойга тикилганча, яна йўлида давом этди.

Оқшом туша бошлади, тоғлар қоронғу само бағридан зўрға ажралиб кўринарди. Фақат қишлоқда чироқлар миллиллаб турибди. Тоғ ортидан оҳиста сузиб ой чиқди. Каттакон, юмалоқ тўлин ой ерга осойишта оромбахш, кумуш шуъласини соча бошлади. Ой нурида ялтираётган анҳор қирғоғидан юриб келаётган болакай ойдан кўзларини узолмай, қирғоқдаги кичикроқ харсанг тошга ўтирди: «Менинг ойгинам» қувонч билан пичирлади унинг лаблари. Шу заҳоти ой унинг оёқлари остига, сувга тушиб кетди. Сув чайқалгандек бўлди. Ой эса титраб, бўлак-бўлакларга парчаланди. Унинг кумуш парчаларини тўлқинлар тутиб олиб, оқизиб кетди. Болакай шошиб ўрнидан турди-да, оқаётган ой парчалари ортидан югурди. У қанчалик югурмасин, ой парчалари барибир унга тутқич бермасди. Ой бўлаклари у билан бирга ҳаракат қилаётганга ўхшарди.

Болакай югураётиб: «Ҳой тўлқинлар, тўхтанглар, менинг ойгинамни қаёққа олиб кетаяпсизлар», дея шивирларди. «Ҳой, ўжар тўлқинлар, боланинг ойгинасини қайтариб беринглар. Балким у ҳеч кимга айтмаган сирларини ойга айтиб сирлашмоқчидир. Боланинг нозик қалбига қулоқ солинглар...

«Боланинг барча ҳаракатларини кузатиб турган табиат шундай деяётгандай туюларди. Лекин сарказ тўлқинлар ҳамон нуқра ойни болакайга бермасдан узоқ-узоқларга олиб қочардилар.

Бола ўзининг нуқрасимон ой парчалари изидан югурарди.

Ёдгор ТУЙМЕТОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Телетайп лентасидан

● НИКОСИЯ. Қувайт авиакомпаниясининг бир ҳафтадан кўпроқ вақт илгари ҳаво қароқчилари томонидан олиб қочилган «Боинг-747» пассажир самолёти Кипрнинг Ларнака халқаро аэропортидан жўнаб кетди. Кипр маъмурлари ҳаво қароқчилари гаровга ушлаб қолинганлардан 12 кишини озод этиш ҳақида қарор қилганлиги муносабати билан самолётни ёнилғи билан таъминлаб, унинг учиб кетишига рухсат бердилар. Озод қилинган 12 киши Ларнака шаҳри госпиталига олиб келинди. Самолёт ўғриларининг аэропорт диспетчерлигига маълум қилишича, улар Жазоир пойтахти аэропортига борадилар. Самолётга 105 тонна ёнилғи кетади. Самолёт ичида аввалгидек 40 нафарга яқин кишини гаровга ушлаб турибдилар.

● ОКСФОРД. «Яқин келажакда биз учувчи бошқарадиган Совет — Америка экипажининг Марсга учишига гувоҳ бўламиз», — деди ТАСС мухбири билан суҳбатда жаҳонга машҳур Америка олими ва жамоат арбоби Карл Саган. Совет космонавтлари билан Америка астронавтлари катта муваффақиятларга эришдилар ва мазкур лойиҳа XXI аср бошларида бутунлай амалга оширилиши мумкин, деди у.

● МАНИЛА. Расмий визит билан Филиппинга келган Австралия ташқи ишлар ва ташқи савдо министри Уильям Жорж Хэйден Американинг бир қанча расмий шахслари Осиё — Тинч океан регионида Совет Иттифоқининг ҳарбий иштироки кучайди, деб айтган гапларини рад этди. Австралия ҳукуматининг, деди у журналистларга президент Корасон Акино билан учрашувдан сўнг, аксинча Совет Иттифоқи, кейинги йилларда регионидаги ўз кемалари сонини қисқартирганлигига ишончи комил. Биз СССР томонидан ҳеч қандай хавф-хатарни сезаётганимиз йўқ, деб таъкидлади министр. Тинч океанининг жануби-ғарбий қисмида совет кемалари фақат балиқ овлаш билан шуғулланмоқда.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЯНГИ ПРОТОКОЛ ЛОЙИҲАСИНИ КИРИТДИ

ЖЕНЕВА. Бу ерда ядро синовларини чеклаш ва тўхтатиш юзасидан кенг миқёсдаги Совет — Америка муносабатлари ўтаётган бугунги кунда ялпи мажлис чақирилиб, унда СССР делегацияси тинч мақсадларда ер ости ядро портлатишлари тўғрисида 1976 йилда имзоланган шартномага қўшимча протокол лойиҳасини тақдим этди. Совет лойиҳаси бу музокараларда ўзаро мақбул бўлган ечимларни топиш учун яхши асос бўлади, 1976 йилдаги шартномага татбиқан контрол масалалари юзасидан олиб борилаётган ишларни тезлаштириш учун реал имконият яратиб беради, бу шартномани ратификация қилиш учун бевосита йўл очади.

СССР делегациясининг 1976 йилдаги шартномага қўшимча протокол лойиҳасини киритиши ядро қуроли ер ости синовларини чеклаш тўғрисида бундан аввал 1974 йилда имзоланган шартномага қўшимча протокол лойиҳаси сингари Совет — Америка музокаралари биринчи босқичини тезроқ тугаллашга ҳамда ядро синовлари батамом тўхтатилгунга қадар уларнинг қуввати ва миқдорини бундан буён ҳам анча чеклаш масаласини кўриб чиқишга ўтишга кўмаклашадиган муҳим қадам бўлди.

Ироқ республикасида

Мамлакат аҳолиси

Ўтган йилнинг октябрь ойида ўтказилган рўйхатга олиш натижаларига қараганда мамлакат аҳолиси 16 миллион 300 минг кишини ташкил этади. Беш йил давомида мамлакат аҳолиси икки миллиондан зиёдроқ кишига кўпайган. Маҳаллий демографларнинг фикрига қарганда, бундай ўсиш сўнгги йилларда авж олган туғилишни кўпайтириш компаниясининг самарасидир.

Мамлакатда замонавий техника воситалари билан жиҳозланган ўнлаб янги касалхоналар ва туғуруқхоналар қурилган. Ироқда оналарга болаларни парвариш қилиш учун тўла иш ҳақи тўланадиган уч ойлик отпуска берилади. Уларнинг иш жойи бир йил мобайнида сақланади.

Маҳаллий саноат болаларни сунъий овқатлантириш учун сифатли маҳсулотлар ва кийим-кечаклар ишлаб чиқаришни йўлга қўйган. Шуниси диққатга сазоворки, мамлакат ажратаётган дотация туфайли бу маҳсулотлар бирмунча арзон туради.

Давлат ёш келин-куёвлар тўй либосларини ва гарнитурларни харид қилишлари учун ҳам бир қатор имтиёзлар яратиб қўйган...

Вавилоннинг қайта тикланиши

Эрамиздан аввалги XVIII-асрда ҳозирги Ироқ территориясида гуллаб-яшнаган қудратли давлат қўҳна Вавилон жойлашган эди. Уни жаҳонда биринчи қонунлар мажмуасини яратганлиги билан шуҳрат қозонган буюк подшоҳ Ҳаммурапи бошқарар эди. Эрамиздан аввалги VI-асрда Вавилон подшоси Навуходоносорнинг фармойиши билан бу ерда болохоналарда ва уйларнинг томларида жойлашган машҳур осма боғлар бунёд этилганди. Кейинчалик ана шу боғлар дунёнинг етти мўъжизасидан бири деб атала бошлаган. Навуходоносор ҳукмронлиги тугаганидан сўнг, орадан бир неча аср ўтгач, Вавилон давлати инқирозга дуч келган.

Ҳозирги кунда Вавилон ўзининг иккинчи ёшлигини бошидан кечираяпти. Шаҳарга олиб борувчи бош йўлдаги тошдан қурилган баланд дарвоза ва шаҳарни ўраб турган. Жами 18 километр узунликдаги девор таъмирланди. Янги археология музейи ташкил этилган, Навуходоносорнинг тахти турган зал, вавилонликлар байрамларни нишонлаган сайлгоҳ кўчалар ва амфитеатр қайта тикланди.

Ҳисоб-китобларга қараганда таъмирлаш ишлари учун қўҳна Вавилонда қўлланилган технология бўйича тайёрланган 14 миллиондан зиёд ғишт ишлатилган.

ГФРнинг Дунай ва Рейн дарёлари бўйлаб жойлашган шаҳар ва аҳоли пунктларига ҳуруж қилган сув тошқинини бу ерда «Аср фалокати» деб аташмоқда.

Юқоридаги суратда: сув босган Кельн кўчалари.

Англиянинг Хелсдон шаҳрида бекатда турган автобус ўз-ўзидан чўка бошлади. Маълум бўлишича, бир вақтлар ана шу кўча остида оҳак кони бўлиб, мавжуд бўшлиқ автобус оғирлигини кўтаролмай қолган экан.

Пастдаги суратда: воқеа содир бўлган ерда.

XX аср амазонкалари

Ироқнинг жанубида — Тигр ва Фрот дарёлари бир-бирига қуйиладиган ерда юзлаб катта-кичик дарёлар, кўллар ва қамишзорлар қўйнида ороллик араблар деб аталмиш мааданлар истиқомат қилишади.

Бу ерда ирмоқлар ва каналлар — йўл ва чорраҳалар вазифасини, индеецлар қайиғини эслатувчи мўъжазгина қайиқлар — транспорт вазифасини ўтайди.

Маҳаллий аёлларнинг чидамлилиги ва кучлилиги ҳақида афсоналар тарқалган. Улар қайиқни моҳирона бошқаришади, айрим кунларда бир неча ўн километр масофани сузиб ўтишади. Қайиқларда улар болаларни мактабга олиб бориб, у ердан олиб келишади, бирор нарса харид қилгани магазинга борганларида ҳам қайиқдан фойдаланишади. Шунингдек, аёллар милтиқдан аниқ отишни билишаркан. Улар кўпинча ов вақтида эрларига ҳамроҳлик қилишади. Аёлларнинг яна бир қанча фазилатлари бор. Жумладан, йирик балиқларни овлашда оғир санчқидан моҳирона фойдаланадилар, қамишдан ўзлари кулба қура олишади.

Бундан ташқари аёллар ўрдак боқиш, гуруч экиш, бўйра тўқишни ҳам билишади. Албатта, шу билан бирга улар яна уй-рўзғор ишларини ҳам олиб боришади.

Қуёш болалар хизматида

Ироқнинг пойтахтида одатдан ташқари болалар боғчаси очилди. Унинг томида 128 қуёш батареяси ўрнатилган бўлиб, уларнинг қуввати барча ёритиш электр приборлари, холодильниклар, электр плиталар ишлаши учун, мўътадил иқлим вужудга келтириш учун етарлидир. Мабодо ҳаво булутли бўлса, аслида бундай кунлар Бағдодда камдан-кам бўлади, болалар боғчаси тўрт кун мобайнида энергияни ғамловчи батареялар қувватидан ишлаши мумкин. Бу йил Бағдодда яна иккита ана шундай боғча қурилади. Уларнинг ҳар бири 120 нафар кичкинтойни ўз қучоғига олади.

АПН мухбирлари ахборотлари асосида материалларни Д. ЖАЛОЛОВ тайёрлади.

Бу—қизиқ

Осмонўпар бинолар мусобақаси

Маълум бўлишича, биринчи осмонўпар бино — тўққиз қаватли уй 1885 йили Американинг Чикаго шаҳрида қурилган экан. Лекин бу рекорд узоққа, чўзилмади, 1893 йили эса шу шаҳарда 20 қаватли уй қад кўтарди. Шундан сўнг 1902 йили Нью-Йоркда аввал 30 қаватли, сўнгра 47 қаватли «Зингер» фирмаси идораси, 1910—1913 йилларда эса 55 қаватли бинолар бунёд этилди. Лекин 1931 йилда қурилган баландлиги 381 метр, 102 қаватли уй биринчиликни ўз қўлида узоқ вақт — салкам 40 йил ушлаб турди. Фақат 1942 йилдагина ундаги квартиралар яшовчилар билан тўлди, чунки аввалига ҳар қандай одам ҳам у ерда яшашга журъат эта олмади.

1970 йилдан бошлаб Америка шаҳарлари орасида кўпқаватли иншоотлар қуриш соҳасида ўзига хос мусобақа бошланиб кетди. Шу йили Нью-Йорк шаҳрида Халқаро савдо марказига тегишли бўлган 110 қаватли иккита осмонўпар уйлардан бири қуриб битказилди. Ҳар бирининг баландлиги 412 метрдан бўлиб, унда 130 минг одам ишлаши учун шароит яратилган эди. Лекин у ҳам «рекордчи» бўла олмади. 1970—1974 йилларда Чикаго шаҳрида баландлиги 442 метр (103 қаватли) баланд иморат қурилди. Унинг 415 метрида эса шаҳарни томоша қилиш учун мўлжалланган майдонча бор. Ҳозирги кунда Нью-Йорк шаҳрининг Манхэттен районида кўпгина паст қаватли уйлар бузилиб, ўрнига турли фирмалар ўзларининг ўнлаб 50—80 қаватли биноларини қуришга киришиб кетдилар.

Бу мусобақа бошқа мамлакатларда ҳам қизғин борди. Токиода 147 метрли бино 1968 йили пайдо бўлди. Шундан сўнг бу шаҳарда «дароз» уйлар қўзиқорин каби шу қадар кўпая бошладики, ҳатто кўпгина кварталларни қуёшдан бутунлай тўсиб қўйди...

Африка қитъасида эса биринчи кўкка бўй чўзган иморат Жазоир пойтахтида тикланди. Унинг баландлиги 146 метр бўлиб (40 қават), энг тепасида бассейн ишланган.

Ниҳоят улкан бинолар ватани бўлган Американинг Чикаго шаҳрида дунёда ягона иншоотнинг лойиҳаси тайёрланмоқда. У 210 қаватли бўлиб, баландлиги 760 метр бўлади. Унинг умумий майдони 90 минг квадрат метрни ташкил этади. Бунда 2400 ўринли меҳмонхона, 800 та квартира, Халқаро савдо маркази, кўргазма зали, шунингдек, театр ва турли магазинлар жойлашади.

Лекин рекордлар кетидан қувиш доим ҳам яхши натижа беравермайди. Бундай бинолар самолётларнинг ҳаракатига хавф туғдиради, телевизион кўрсатувларни қабул қилишга халақит беради, айниқса ёнғинни бартараф қилишда қийинчиликлар туғдиради. Кўпгина мутахассисларнинг фикрича, ҳозирги кунда 50—60 қаватли уйлардан баланди мақсадга мувофиқ эмас, чунки уларнинг фойдасидан кўра зарари кўпроқ экан.

О. ХОЛБЕКОВ тайёрлаган.

Бир асар тарихи

«Алишер Навоий»

Эссе

Мен Алишер Навоий ҳазратларини кўрганман.

1968 йиллар эди. Охунбобоев номли колхозда ишлардим. Ўша йили экинларнинг авжи баланд бўлди. Ҳамманинг кайфияти зўр: ҳосилни чамалаб чарчамасдик. Баҳор яхши келдими, ё омад кулиб боқдими, ё табиатнинг ҳимматими — ҳар қалай ўша йили ҳамма нарса баравж эди.

Май байрами кунларида бригада бошлиғи Меҳмонқул Қурбонов дала шийпонида «культпоход» ҳақида сўз очиб қолди:

— Қайси театрга борамиз? — деди у.

Биров Муқимий номли театрга деди, яна биров циркка борамиз деди, яна бири уни рад этди. Охири бригадир менга юзланди:

— Сен айт-да, ёш кадр!

— Ҳамза театрига борамиз. «Алишер Навоий»ни кўрамиз.

Шунда кекса колхозчи Обиджон ака мени қўллаб юборди:

— Шунча йил яшаб «Навоий»ни кўрганим йўқ. Келинглар, бир кўриб келайлик.

Алқисса, 2-май куни театрга йўл олдик. Ҳамма баҳоли қудрат ясанган. Колхоз правлениеси автобус ажратди.

Ҳамза номидаги театр биноси Хадрага кўчганди.

Уч-тўрт одам оёғини тираб, тархашлик қилди:

— Бу ерда кино қўйилади. Бизларни алдаб олиб келибсизлар, кирмаймиз.

Бир амаллаб олиб кирдик. Залга кириб, саҳна пардасини кўришгач, сал ўзларига келишди.

Чироқ ўчиб, парда очилди. Кўз олдимда ажиб манзара намоён бўлди.

Гулзор боғ. Шийпонча. Унда нуроний бир киши ашъор битиб ўтирибди. Гоҳ кўзлари маънодор бир нуқтага қадалади. Патқалами яна қоғоз узра йўрғалаб кетади.

Бу — Алишер Навоий эди.

Зал жим-жит. Биров сал чуқурроқ нафас олса сезилади. Ёнимда ўтирган Обиджон акага қарайман. Кўзлари билинар-билинмас ялтирайди, бир нималарни пичирлайди.

— СССР халқ артисти Олим Хўжаев! — дедим унинг қулоғига шивирлаб.

— Қани? — у атрофига бир қараб олди. Кейин саҳнага қадалди: — Навоийку, ука...

Шу бир оғиз сўзни эшитганда Олим Хўжаев энг буюк мукофот олганини, албатта таъкидларди.

Кейин Навоий ҳазратини яна бир марта кўрдим. Туркманистон ССР адабиёти ва санъати кунларининг очилиши Алишер Навоий номли Катта театрда бўлди. Декада иштирокчилари театр майдонига кириб келишди. Олдинда оқ от минган Маҳтумқули. Уни Алишер Навоий кутиб олди. Икки буюк тарихий шахс бир-бирига қучоқ очиб юрди.

Ҳамма ҳаяжонда...

Олим Хўжаевнинг ижро этган роллари жуда кўп: Гамлет, мавлоно Фиғоний, Ҳамза, профессор Комилов... Уларнинг орасида Алишер Навоий алоҳида ўрин тутади.

Ҳамза театридаги энг кучли ролларни илк бор машҳур Аброр Ҳидоятов ижро этганини ҳамма билади. Олим Хўжаев Навоий образини яратишга бел боғлаганида унинг олдида икки йўл турарди: Аброр Ҳидоятов талантига қойил қолиб, айнан ўшандек ижро этиш ёки буюк актёрдан ўрганиб, янги Навоий яратиш. Актёр иккинчи йўлни танлади.

Ўзбекистон ССР халқ артисти Шоҳида Маъзумова эсдаликларидан:

— Олим ака Навоий ролини ижро этишга қатъий тайёргарлик кўрдилар. Улар ўқиб чиқмаган биронта китоб қолмади. Репетиция устига репетиция. Режиссёр хурсанд: роль жуда пишиб қолди. Олим ака хафалар: кўнглимдагидек чиқмаяпти. Яна узун кечалар, ойна олдидаги машқлар... Менинг у кишига Гули бўлиб овоз бериб туришларим...

Ролни ижро этиш шунчалар қийинмикин? Бунинг устига Навоийни ҳеч ким кўрмаган бўлса? Биров чиқиб «У ундоқ эмас, бундоқ киши эди» демаса. Ҳа, ана шунинг учун ҳам роль ижро этиш мушкул!

Олим Хўжаев Алишер Навоийни ижро этадиган пайтда Аброр Ҳидоятовдан сўрашди:

— Олим ўйнамоқчи Алишерни? Сиз нима дейсиз?

— Майли, ўйнасин. Мен бир нарса демайман.

Кейин маълум бўлишича Олим Хўжаев бир неча йиллардан бери Навоий ролига пинҳона тайёргарлик кўриб келаётган экан. Шунинг учун бўлса керак, спектаклнинг саҳнага чиқиш жараёни бирмунча осон кечди...

...Саҳнада ўзгача бир воқеалар талқини борарди. Ҳарам. Тун. Навоий ҳаста Гулининг тепасида. Туйқусдан қилич яланғочлаб шоҳ киради. Икки олам — салтанат ва шеърият олами бир-бирига рўбарў: «Ҳайҳот, бу қандай шармандалик?»... «Шоҳим, Алишерда айб йўқ!...» «Мен ҳам Астрободга жўнатиб, бунчалар марҳамат қиласиз деб ўйламагандим!»... Мажиддин... «Ўлимдан хабарим бор, бу гапдан хабарим йўқ»...

Обиджон ака дарғазаб: лаънати Мажиддин! Навоийга хиёнат қилди...

Шоҳида Маъзумова эсдаликларидан:

—Мажиддин ролини буюк актёрларимиздан бири Обид Жалилов ижро этардилар.

Бир куни спектакль бошланишидан бир соат олдин ёмон хабар келиб қолди: Обид аканинг 24 ёшлик тўнғич қизи оламдан ўтибди. Ҳаммамиз ҳаяжонга тушдик. Спектаклни қолдиришдан ўзга иложимиз йўқ эди. Зал тўла одам.

— Ўлим ҳамманинг бошида бор. Мен бир амаллаб ўзимни қўлга оламан. Спектакль қолмасин, — дедилар.

Олим ака Навоий либосида, ҳолатида эди, Обид акани қучиб деди:

— Ака Мажиддин, азамат экансиз, иродангиз баланд экан.

Обид аканинг қизини эртасига эрталаб ерга қўйганмиз... Актёр иродаси ана шундай. У кулиб туриб йиғлайди, йиғлаб туриб кулиши керак...

...Саҳнада воқеалар борган сари кескин тус оларди. Яна боғ. Астробод. Алишер Навоий ғазалиёт уммонида сузмоқда. Очиқ деразадан қўшиқ эшитилади:

Ўн саккиз минг олам ошуби агар бошиндадур,
Не ажаб чун сарвинозим ўн саккиз ёшиндадир...

Шоир қўшиқни жон қулоғи билан тинглайди. Қўшиқ тинди. Шоир уҳ тортди. Унинг лабларидан қалби тубидаги сўзлар уча бошлади:

Куй... ғазал...
Оҳ, қайтадан тирнар
ярамни,
Тағин эслатди у машъум
ҳарамни...

Ёнимдаги Обиджон ака кўзида ёш энтикади. Менинг эса хаёлим бошқа ёқларда...

Шоҳида Маъзумованинг эсдаликларидан:

— Олим Хўжаев билан 44 йил бирга яшадик. Бирон марта мени «сен» деганларини билмайман. Жуда ҳам одобли, маданиятли инсон эдилар. Ҳамиша мени ҳурмат қилсалар ҳам, гоҳ кунлари жуда айрича муомалада бўлардилар.

— Гулим, бугун жуда ҳам очилиб кетибдиларми? Ёки пардозми?

«Гулим» дейилдими, ҳамма нарса менга тушунарли бўларди: кечқурун «Алишер Навоий» ўйналади. Лекин сезмаганга оламан.

— Ҳеч пардоз қилмаганман.

— Бепардозгинам! — Шундан кейин сўз дастурхонга кўчарди: — Бугун овқатларингиз ҳам жуда ширин бўлибди-да!

Бунақанги мақтов гоҳида ҳафтасига икки-уч марта такрорланарди. Негалиги фақат менга маълум: спектаклнинг Астробод саҳнасида ижро этиладиган «Ўн саккиз ёшиндадур» қўшиғини мен ижро этишим керак. Бўлмаса Олим ака «Сиз шу қўшиқни айтмасангиз Навоийга бир нима етишмаётгандек бўлаверади» дер эдилар. Шунинг учун ҳам «Алишер Навоий» ўйналадиган куни саҳардан менинг шаънимга ҳамду сано ёғиларди...

Алишер Навоий спектаклнинг охирида соч-соқоли оппоқ, мункиллаган ҳолда саҳнада пайдо бўлади. Гап-сўзлари оғир. Асога суяниб қолган.

Мўмин Мирзонинг ўлими ҳақида хабар. Шоирнинг чексиз изтироби. Шоҳ саройи билан хайрлашув. Халқ олқиши.

Парда ёпилгач, қарсаклар зални титратиб юборди. Обиджон ака чуқур хўрсинди:

— Халқнинг ташвишида соч-соқоли оқарди-я!..

Демак, Олим Хўжаев саҳнада Алишер Навоий бўлиб яшабди.

Демак, унинг таланти, ўз ишига муҳаббати беқиёс!..

Шоҳида Маъзумова эсдаликларидан:

— Бир гал Олим ака даволанишга стационарга ётдилар. Ҳар куни кўргани бораман. Бир сафар палатада нотаниш киши билан суҳбатлашиб ўтирган эканлар. Менинг Олим аканинг турмуш ўртоғи эканлигимдан хабари йўқ экан шекилли, унга тушунтирди:

— Бу кишини биласизми, синглим? Билмасангиз билиб қўйинг: Алишер Навоий бўладилар.

Оҳ, шу куни Олим ака кечгача қушдек енгил бўлиб юрдилар. У киши саҳнада Алишер Навоий образини яратганларига, 700 марта ижро этганларига, чеккан барча меҳнатларига рози эдилар. Шу бир оғиз сўз рози қилди...

Мен Алишер Навоийни кўрганман.

Мен Алишер Навоийни кўрган бахтиёрлардан бириман.

Темур УБАЙДУЛЛО.

Шанба оқшоми

Турмуш чорраҳаларида

Нишона

Ишдан ҳорибгина келдим-у, дам олиш кунлари қилмоқчи бўлган қўлимдаги ишларни стол устига қўйиб, ўзимни каравотга ташладим.

Сал кўзим илинибди шекилли, тепамга келиб эркаланиб суйкаланаётган ўғилчам Илҳомжоннинг: «Адажон, буни қаранг, кўзингизни оча қолинг» деган ёқимли илтижосидан сергак тортдим.

Ўғилчамнинг қўлидаги пиёлада беш-олти дона гилос...

— Ҳа, ўғлим, гилосни ким берди сенга? — сўрадим уни ердан даст кўтариб. Шунда Илҳомжон лабини чўччайтирганича: «Опамла», дея яна менга суйкана бошлади...

Наҳот! наҳот, ўғилгинам!

Илҳомжонни кўтарганча ҳовлига шошиб чиқдим. Гарчи ғира-шира бўлса-да, гилос шохи учларидаги уч-тўрт дона мевасининг ранг бера бошлаганини кўриб ўзимни тута олмадим. Пешонамни дарахт танасига тираганимча унинг ҳали ниҳол шохларини силай бошладим.

...Ўшанда илк баҳор кезлари эди. Отамларни эрта куздаёқ кўрпа-тўшакка михлаган касаллик фақат илиқ баҳор кунлари бошлангандагина хиёл бўшашди. Улар энди ўзлари туриб, ҳассага таяниб ҳовлини айланадиган бўлиб қолдилар... Лекин у кишига қувват бахш этган, энди билсам, тамоман бошқа нарса экан... У ҳам бўлса — келинлари Нозимахонни туғруқхонага олиб бориб қўйганлигимни эшитганлари бўлди.

— Минг қатла шукур... Ўз ота-онам сизларни кўролмай, неваралик бўлиш бахтига муяссар бўлолмай ҳаётдан эрта кетишган эди... Мен уларга насиб этмаган бахтга муяссар бўлдим, — дедилар отам кўзларига ёш олиб, — ишқилиб набирамнинг умри узун, қадами қутлуғ бўлсин.

Ўғил кўрганлигимни эшитганларида-ку, тамоман соғайиб кетиб, ҳатто қўлларидаги ҳассаларини ҳам улоқтириб юбордилар.

«Янги меҳмон»ни муборакбод этгани бир уй одам йиғилган... Ҳар ким ўзи билганича унга умр, онасига бардамлик тилар эди.

Лекин отамлар бошқа иш билан оворалар... Ҳамма — ҳамма билан-ку, у киши белкуракда чуқур қазиб, қаердандир ундириб келган энг яхши нав гилос кўчатини экиш тараддудидалар.

Ўтирганларнинг кўзи отамларда... Ҳижолатимни яшира олмай олдиларига бордим: «Ота, қўйсангизчи, ўзингиз эндигина ёстиқдан бош кўтардингиз, келинг, мен ўзим...» деганимни биламан, жеркиб ташладилар: «Нари тур, мен бу кўчатни яхши ният билан, умид билан ўзим экишим керак, яхшиси менга ақл ўргатмай, бир челак сув келтир».

Итоаткорона бўйин эгдим...

— Мана бу бошқа гап! Агар набира кўрган кунимдан хотира сифатида, эккан шу гилос мевасидан набирамнинг қўлидан олиб оғзимга солсам, бу дунёда армоним қолмас эди, — дедилар белкуракка суянган ҳолда.

Орадан яна икки баҳор ўтди... Отагинамга Илҳомжоннинг қўлидан гилос олиш насиб этмади, борлиқ чаман очиб, мева дарахтлар қийғос гуллаган пайтда ҳуруж қилган дард у кишини олиб кетди... Отам бу дунёдан армон билан кўз юмдилар... Бугун эса... гилос нишона берибди...

Туни билан мижжа қоқмадим. Тонг саҳарлаб ўрнимдан турдим-у, ҳовлига тушдим. Илк ёз ҳавосидан тўйиб-тўйиб нафас олар эканман, гилос шохида хониш қилаётган майнага узоқ тикилиб қолдим... Қушнинг ноласи бутун вужудимни ўртаб юборди...

Муздек сувга кўз ёшларим аралаш юзимни чайдим-у, ўғлим Илҳомжон пишиллаб ухлаётган каравот тепасига келиб унинг пўрсилдоқ юзларидан тўйиб-тўйиб ўпдим... Ўғлим кўрпаси ёнида ўша пиёла... Ундан тўкилиб тушган гилослар эзилиб ёстиғини қизартириб қўйибди. Гилоснинг бир донасини эса чангаллаганича ухлаб қолибди. Тўкилган гилосларни териб пиёлага солиб қўйдим-да, ўғлимнинг жажжи бармоқлари орасидан эзилган гилосни олиб оғзимга солдим...

Рустам САИДОВ,
СССР Журналистлар союзининг аъзоси.

Куни-кеча Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек Давлат академик драма театри саҳнасида ёзувчи Фарҳод Мусажоновнинг «Нажот истаб» спектаклининг премьераси бўлиб ўтди. Асардаги кўпгина ролларни театрга кириб келган ёш актёрлар талқин этишган. Шунингдек, асар режиссёри Марат Азимовнинг бу иши ҳам дебютдир. Асардаги асосий ролларни Ўзбекистон ССР халқ артистлари И. Болтаева, Э. Маликбоева, Я. Абдуллаева, артистлар Г. Зокирова, Ф. Маъсудов, С. Мухторов ва бошқалар ижро этишган.

СУРАТЛАРДА: чапда: Гулсара (Г. Зокирова) ва она (Ш. Азизова); ўнгда: Мурoджон (Ф. Маъсудов).

В. Чекунов фотолари.

Турфа олам

КУЙЛОВЧИ БАМБУК

1822 йилда ясалган ва Филиппиннинг пойтахти — Манила шаҳри чеккасидаги бинолардан бирида ўрнатилган мазкур органни ноёб чолғу асбоби деб ҳисобласа бўлади. Унда энг мураккаб музика асарларини ҳам ижро этиш мумкин. Орган турли диаметрдаги саккиз юз трубадан таркиб топган. Улардан бирортаси ҳам металлдан ясалган эмас, ҳаммаси ёғочдан ясалган. Чолғу асбобини ясаш учун бир неча йил вақт кетган. Трубаларни бамбук дарахти танаси ва новдаларидан кесиб, уларни ёғоч қуртларидан тозалаш учун икки-уч йил иссиқ қумга кўмиб қўйишган. Бамбукдан ясалган органнинг товуши ниҳоятда тиниқ бўлиб, металл чолғу асбоблардан асло қолишмайди.

МАНА БУНИ ДОСТОН ДЕСА БЎЛАДИ

Ҳинд достони «Махабхарата» энг катта шеърий асар ҳисобланади. Унинг таркибида 220 минг шеър бўлиб, қарийб 3 миллион сўзни ташкил этади.

ФОТОКАЛЕЙДОСКОП

Инглиз Коулменов оиласи бирмунча кўпайди. Етти ой бурун 33 ёшли Сью олтита фарзанд кўрди. Улардан 4 нафари ўғил, 2 нафари қиз. Ота-оналарнинг меҳрибонлиги туфайли болаларнинг ўсиши яхши.

СУРАТДА: ота-она ва «ажойиб олтилик» етти ойлик вақтида.

Камера — Пресс —ТАСС фотоси.

«ЭЗГУЛИКНИНГ КЕЧИ ЙЎҚ»

Япониянинг Тиба шаҳридаги технология институтини аъло баҳолар билан тугаллаганлиги тўғрисидаги имтиёзли диплом олган 64 ёшли Иосио Кисима ана шундай деб ҳисоблайди. Иосио энг кекса студент сифатидагина эмас, сўнгги йилларда имтиҳонларда мазкур олий ўқув юртининг бирорта ҳам студенти сазовор бўлолмаган юқори баҳоларни олган энг намунали талаба сифатида ҳам ўқув юрти тарихида қолади.

Ярим асрдан зиёдроқ илгари Кисимага ўрта мактабдаги ўқишини қолдириб, тирикчилик учун пул топишга тўғри келган эди. Аммо қарийб қирқ йил ишлаганидан сўнг у билим соҳасидаги етишмовчиликни тўлдириш лозим, деган хулосага келди. У 59 ёшида мактабни тугаллади. Шундан сўнг ўқишга шу қадар қизиқиб кетдики, дарҳол институтга ўқишга кирди. Ҳам ишлаш, ҳам кечки бўлимда ўқиш осон эмас. Бундай студентларнинг қарийб ярми машғулотларни ташлаб кетишга мажбур бўлди. Аммо Кисима ўз қарорида қаттиқ турди. Беш йил ўқиганидан сўнг инженерлик дипломини қўлга киритган тиниб-тинчимас япон «йигити» шу билан чекланиш ниятида эмас. У аспирантурага кириб ўқишни давом эттиришга қатъий қарор қилганлигини маълум қилган.

РАССОМ ТАБАССУМИ

Изоҳнинг ҳожати йўқ.

Ёмғир ёққан кун модаси.
М. Самойлов расмлари.

Шахмат оламида

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

СЎЗ ТАРИХИ

«Гроссмейстер» сўзи биринчи маротаба 1838 йил 18 февралда Лондонда чиқадиган «Белла Пайф» газетасида инглиз мастери Уильям Лёюисни томонидан эълон қилинган эди. Аммо 1920-25 йилларда Европада донғи бутун дунёга кетган забардаст машҳур шахматчиларни «маэстро» деб аташган. Кейинчалик ФИДЕнинг ташаббуси билан «Гроссмейстер» сўзи қонунга киритилди ва шахматда энг олий даражадаги унвон деб эълон қилинди.

Совет Иттифоқида биринчи бўлиб бу унвонни Михаил Ботвинник 1935 йилда — 24 ёшида қўлга киритди. Иккинчи бўлиб Григорий Лефенфиш (1889-1961) 1937 йили ва учинчи бўлиб Александр Котов (1913-1981) 1940 йилда бу номга сазовор бўлди. Кейинчалик аёллар орасида ҳам гроссмейстерлар етишиб чиқа бошлади. Уларнинг қалдирғочлари Людмила Руденко, Ольга Рубцова ва Нона Гаприндашвили. Шуни ҳам айтиб ўтиш лозимки, маълумотларга қараганда, америкалик Роберт Фишер 15 ёшида, Гарри Каспаров эса 17 ёшида гроссмейстер унвонини қўлга киритишган. Бу ҳам ўзига хос рекорддир. 2000 йилгача бу машҳур рекордчилар сафига ким қўшилади, буни келажак кўрсатади.

ЎЗ-ЎЗИНИ ТАНҚИД

Америкалик машҳур гроссмейстер Фрэнк Маршалл (1877-1944) ўз таржимаи ҳолига бағишланган китобини «Менинг шахматдаги эллик йилим» деб атаган. Унда жумладан қуйидагиларни ёзади: «Ўйин пайтида рақибларимни назарга илмадимгина эмас, балки ўзимга ортиқча баҳо берганимга ҳам ишонч ҳосил қилдим».

ҚИРОЛНИНГ ҲАҚГЎЙЛИГИ

Бирманинг кўҳна Қайдномасида ёзилишича, 1247 йилда тахтга ўтирган қирол Нерат рафиқаси билан ҳар куни шахмат ўйнар ва кетма-кет уч бор мот бўлганидан сўнг аслида у эмас, балки хотини тож соҳиби бўлиши кераклигини таъкидлар экан.

ДОНО МАСЛАҲАТ

Итальян публицисти Ж. Верчи ўзининг «Шахмат тўғрисидаги хатлар»ида (Неаполь, 1757 йил) ўқувчиларга қуйидаги сўзлар билан мурожаат этди: «Партияни ютқазганингиздан кейин, ғазабланишга ҳаракат қилманг. Башарти рақибингизни ютолмаган бўлсангиз, ўз ҳаяжонингизни босишга ҳаракат қилинг».

ҒОЛИБНИНГ КАМТАРЛИГИ

1857 йилда бўлган матчда Паульсенни йирик ҳисобда (+10—1=3) мағлубиятга учратган ёш Морфидан ўзи ва рақиби ўйини ўртасида қандай фарқ борлигини сўрагандарида у бундай жавоб берди: «Паульсенда кўрмай қолиш, умуман учрамайди, менда эса бу ҳол тез-тез содир бўлиб туради».

ШАХМАТГА ЭЪТИБОР

Англиянинг «Норич Меркьюри» газетаси 1907 йилда доимий шахмат рубрикаларига эга даврий нашрларнинг тўла бўлмаган рўйхатини эълон қилди. Унда келтирилган 1300 номдаги нашрнинг 387 таси Буюк Британияга, 444 таси Европа мамлакатларига (жумладан 120 таси Германияга), 428 таси Америка давлатларига, 74 таси Австралияга тўғри келади.

Материалларни шахмат бўйича СССР спорт мастерлигига номзод Анвар ИНОҚОВ тайёрлаган.

✦ Ўткир Рашид — таниқли қўшиқчи шоирларимиздан бири. Унинг замон билан ҳамнафас лирик қўшиқлари ҳамиша завқ билан тинглаб келинади. «Умр қўшиқлари», «Бу — биз бўламиз» сингари 20 дан ошиқ шеърий ва насрий китоблар автори. СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси.

ОДАМЛАР

Ватан агар тана бўлса ундаги жон одамлар,
Бу танада равон оққан покиза қон одамлар.
Одам — ҳаёт зийнати-ю, ҳам кўрки-ю ҳам гули,
Ҳам юртига бойлик бўлган тошқин вулқон одамлар.
Яхши ниятлар қилиб от қамчилаб тез юргизиб,
Эртанинг йўлига чиққан катта карвон одамлар.
Манзил узоқ, кутар унда парилардек бахт, иқбол,
Ошиқлардай шошар, тошар, ошур довон одамлар.
Бир елкада оила-ю, бир елкада юрт юки,
Интилади яна бахту иқбол томон одамлар.
Бу одамлар борки, Ўткир, бор бу ҳаёт, одамзод,
Ватан обод, қолар зурёд, бўлсин омон одамлар.

КЕРАК БЎЛСА

Ишқ йўлида ютгил ҳар ғамни жонон керак бўлса,
Койитма ҳеч жонингни сенга жон керак бўлса.
Гул тубидан узилса, сўлиб хазону хор бўлгай,
Сен узилма ёрдин сенга бир жаҳон керак бўлса.
Севгингни асраган ёрни сен адолатли шоҳ бил,
Тутгил этагин ишқ мулкига ҳоқон керак бўлса.
Ёрнинг табассуми бир олам гул, дил карами,
Сен ҳам бўйнига тақ вафодан маржон керак бўлса.
Янги чиққан ойни севсанг, ёр жамолига боқ,
Ёр кокилин ҳидла, жамбулу райҳон керак бўлса.
Ўткир дер, бир дилкаш суҳбатини истасанг агар,
Оч бағрингни ёрга ул азиз меҳмон керак бўлса.

ЁР АРАЗИ

Келганим қилдим хабар, ёр билди ё билмади,
Бу хабар ё этмади, ёки назарга илмади.
Ёр қорасин излагай бу кўзларим машъал бўлиб,
Ўртаниб кўнглим сўроқлар: не учун ёр келмади.
Минг шукуркин, кўзга кирди ёр висоли ой бўлиб,
Не қилай ёр келса ҳамки бир очилиб — сочилмади.
Бошида нурдек рўмоли, қўнғироқ соч кўксида,
Бир малика суратидек турди ул ҳеч жилмади.
Нола қилдим гулга ошиқ дардли булбулдек бўлиб,
Ғунчадек қат-қат ёпиғлиқ бағри ҳеч очилмади.
Билсам ул ёрнинг арази, ҳам ҳазил, нози экан,
Сўнг кулиб берди салом нозу фироқ ҳам қилмади.

Ўткир РАШИД.

Қанотли қўшиқ

Исмоилжон пионер ва ўқувчилар саройига қатнашиб юрар экан, дилида ҳам, тилида ҳам: «албатта қўшиқчи бўламан», дерди. Бу интилиш уни Островский номидаги Тошкент Давлат театр ва рассомлик санъати институтига етаклаб келди. Институт конкурсидан муваффақиятли ўтган Исмоилжонни катта-кичик қизғин қутлади.

— Табриклайман, энди дадил ҳаракат қилиб, астойдил қўшиқ «сир»ларини эгалла, ўғлим, — деди институт ўқитувчиси, Ўзбекистон ССР халқ артисти Асад Азимов.

Исмоилжон пахта далаларида, завод-фабрикаларда ўтказиладиган кечаларда ўз қўшиқлари билан чиқар, барчанинг олқишини оларди. У институтни муваффақиятли тугаллаб, 1980 йили Сирдарё халқ ансамблига музика раҳбари бўлиб ишга келади. Дастлаб, Исмоилжон иш жараёнида ёш бўлса-да тўгарак аъзоларига бор билимини ўртоқлашди, ўргатди.

Исмоилжоннинг Ўзбекистон радио-телевидениесидан она-Ватан, партия, ёшлик ҳақидаги қўшиқлари янграйди. У аксарият классик қўшиқларни севиб ижро этади. Ҳозир Исмоилжон Ғуломов авиасозларнинг «Парвоз» ансамблида ишлаяпти.

Ёш хонанда афғонча, туркча, тожикча, озарбайжонча ашулаларни худди она тилидагидек эркин куйлайди.

Композиторлардан Д. Сайдаминова, А. Икромов, Д. Илёсовлар Исмоилжон Ғуломовга замонавий қўшиқлар ёзиб бериб, унинг репертуари бойишига яқиндан кўмаклашишмоқда.

Исмоилжон Ғуломовнинг қанотланаётган қўшиқларига парвоз тилаймиз.

Арофат НОСИРОВА.

Бир қайнови ичида гаплар

✦ Сизларга юборилган столларнинг олтитадан ғаладони бор, деб ёзишибди. Ҳар бир ғаладонга бир ғалвир ҳам ғалла сиғмайди, ундан кўра чой яшчиги юбориша қолмайдими.

(Омбор мудирининг шикоятидан).

✦ Арақ кони зиён, у соғлиққа путур етказади ва борлиғингни қуритади, дейишади. Ажабо, суюқ ва ҳўлловчи нарса ҳам қуритар эканми?

(Арақхўрнинг таажжуби).

✦ Меҳнат интизомини бузувчилар хафа бўлишса ҳам коридордаги эълонлар тахтасига осиладилар.

(Профком мажлисидаги огоҳлантириш).

⊙ Планни юз эллик бажараман, деб ваъда олганман, берган гапимни бажармасам одаммасман.

(Ваъдабознинг сафсатаси).

✦ Челаклаб сут берадиган сигирларнинг қорни катта бўлади, шунинг учун уларни говмеш дейилади.

(Зоотехникнинг изоҳи).

✦ Мансурнинг телефонини Ҳалимжоннинг орқасига ёпиштириб қўйганман, кўчирволинг, йўқолиб қолмасин.

(Телефон шайдосининг хотинига топшириғи).

Қ. КАРИМОВ.

✦ Мажлисда билмасдан ҳуррак тортиб юборган эканман, атрофимдагиларни уйғотвордим.

(Боқибеғам ходимнинг гапидан).

✦ Ойижон, илтимос, менга аннотациясиз гапиринг.

(Журналист келининг қайнонага эътирози).

Муҳаббат ҲАМИДОВА.

Душанба — 18 апрель

Профилактика муносабати билан душанба, 18 апрель куни соат 7.00 дан 11.20 гача МТ 1 кўрсатувлари ЎзТВ канали орқали намойиш этилади.

● МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Футбол шарҳи. 9.35 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 11-серия («Ленфильм»). 10.50 «Мушуклар — сичқонлар». Мультфильм. 11.10 Янгиликлар.

* * *

15.55 Янгиликлар. 16.05 «Қайта қуриш прожектори». 16.15 Ёдгорликларни муҳофаза қилиш халқаро кунига. Телевизион ҳужжатли фильмлар. 16.45 Валерий Алиев куйлайди. Калининграддан кўрсатилади. 17.15 Мультфильмлар. 17.45 «Мен, сен ва биз ҳаммамиз биргаликда». 18.30 Гюмри оҳанглари. 19.05 «Зимбабве». Мустақилликнинг саккизинчи йили». Телеочерк. 19.25 «Пульс». 19.55 Футбол шарҳи. 20.25 «Балет, балет...». Кўрсатувни РСФСР халқ артисти Н. Касаткина олиб боради. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 11-серия. 23.30 «Дунё воқеалари». 23.40 Шингил ҳикоялар антологияси.

● МТ II

18.35 Янгиликлар. 18.45 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 19.45 «Реликон» духовой оркестри чалади. 20.00 «Байрам ҳақида қисса». Ҳужжатли фильм премьераси («ЦЛФ»). 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Халқаро панорама». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Ҳужжатли фильмлар экрани. 23.05 Янгиликлар. 23.10 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув (такрор).

● ЎзТВ

16.15 Болалар учун фильм. «Буюк ҳайвон ўргатувчи». 17.30 География. Ер шарининг аҳолиси. 18.00 Янгиликлар. 18.15 Болалар учун. «Бойчечак». 18.45 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. «Қайта қуришнинг мафкуравий асослари». Журналистларнинг давра суҳбати. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Саҳро тимсоҳи». Телефильм. 20.00 «Санъат оламида». Кўрсатув ёдгорликларни муҳофаза қилиш халқаро кунига бағишланади. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Пойтахтимиз меҳмонлари. Қозоғистон ССР Давлат симфоник оркестрининг концерти. 21.20 «Долзарб вазифа». Доривор ўсимликлар. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари». Самарқанд областидан кўрсатув (такрор.). 23.45 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА.

19.20 Экранда биринчи марта. «34-тезюрар». Бадиий фильм. («Мосфильм»). 20.45 «Халқ хизматида». Кўрсатувда Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси Ёнғиндан муҳофаза қилиш бошқармасининг бошлиғи И. Н. Наргитов иштирок этади (рус.).

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Қирғизистон телевидениеси экранида биринчи марта. «Биз айблаймиз». Бадиий фильм, субтитр билан. 1-серия (рус.).

Сешанба — 19 апрель

● МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Телевизион ҳужжатли фильмлар: «Александр боғи» (Ленинград). «Урал ери хотираси» («Экран»). 9.35 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 11-ва 12-сериялар. 12.00 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 Қалмиқ телевидение студиясининг программаси. 17.05 РСФСР халқ артисти В. Климов чалади (скрипка). 17.00 Мультфильмлар: «Эмлашдан қўрқадиган бегемот ҳақида», «Пирог». 18.00 «Дмитрий Налбандян». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.00 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. 19.30 «Дунё воқеалари». 19.50 «Шаҳарни асранг». Бадиий фильм («Мосфильм» ва «Кадр», ПХР). 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 12-серия. 23.25 «Дунё воқеалари». 23.35 «Эҳтиёткорлик» (Ғарбда неомистик секталар ва ноанъанавий диний маслакларнинг ёйилиши ҳақида. СССРда уларни тадбиқ этишга уринишлар ҳақида).

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Диққат олти ёшлилар» («Киевнаучфильм»). 9.35, 10.35 Табиатшунослик. 2-синф. Кўкламги меҳмонлар. 9.55 «Репин Толстой расмини чизади». Илмий-оммабоп фильм. 10.05 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.55 «Яна геометрия мамлакатида». Илмий-оммабоп фильм. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Эстетик тарбия. Санъат бизнинг турмушимизда. 11.35, 12. 35 Музика. 1-синф. 12.05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

* * *

13.05 «Жиноий қидирув бўлимининг маълумотларига кўра». Бадиий фильм, субтитр билан (М. Горький номли киностудия). 14.15 «Артист». Ҳужжатли фильм премьераси («Таллинфильм»). 14.40 «В. Прокушева куйлайди». 15.05 Янгиликлар. 15.15 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Инженер Гариннинг инқирози». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм. («Ленфильм»). 1-серия.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.30 Ритмик гимнастика. 20.00 «Музикали киоск». 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Шарқий Сибирь». Киножурнал. 21.00 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». Воронеждаги туғруқхоналарнинг муаммолари ҳақида. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Сенинг ва менинг қўшиқларим». 23.05 Ҳужжатли фильм экрани. 24.00 Янгиликлар.

● ЎзТВ

16.15 Болалар учун фильм. «Экватор» кемасининг пассажири». 17.30 Физика. Лазер ва унинг қўлланилиши. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Опагинам». Мультфильм. 18.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Мардлик — мангулик». Ҳарбий хизматга чақирилувчилар кунига бағишланади. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «СПИД ҳақида нималарни билиш керак» (рус.). 20.20 «Усталар билан учрашув». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Гулларим нисор сенга». Музикали программа. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Қорақалпоқ шоири Бердақ туғилган куннинг 160 йиллигига бағишланган тантанали кеча. А. Навоий номидаги Давлат академик Катта театридан трансляция пайтида ёзиб олинган.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА.

19.25 «Садқаи сар». Бадиий фильм («Мосфильм»). 20.50 «Совет Иттифоқи бўйлаб». Кинопрограмма.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ.

Чоршанба — 20 апрель

● МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 12 ва 13-сериялар. 11.30 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 «Салом, музика!». 17.05 «Биз қандай дам олаяпмиз». 17.35 «Беш йиллик: ишлар ва одамлар» туркумидан телевизион ҳужжатли фильмлар премьераси. 18.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.15 «Парвана кўли афсонаси». Мультфильм. 19.30 О. Тактакишвили. Солистлар, хор, флейта ва икки арфа ҳамда литавр учун сюита. 20.10 «Дунё воқеалари». 20.30 «Ильични эслаб». Ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»). 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 13-серия. 23.30 «Дунё воқеалари». 23.40 «Фидойи шахслар».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

* * *

Ўқув программаси

9.15 «Мен учун азиз қирғоқ». Илмий-оммабоп фильм («Центрнаучфильм»). 9.35, 10.35 Физика. 8-синф. 10.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Физика. Электр энергиясини ишлаб чиқариш ва узатиш. 11.35, 12.35 Тарих. 9-синф 12.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

* * *

13.05 В. Касаткин (саксофон) ва А. Чернишев (фортепьяно) чалади. Петрозаводскдан кўрсатилади. 13.30 «Анъаналар ворислари». Телевизион ҳужжатли фильмлар: 14.35 «Йил фасллари». Болалар бадиий ҳаваскорларининг концерти. Минскдан кўрсатилади. 15.10 Янгиликлар. 15.05 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Инженер Гариннинг инқирози». 2-серия.

* * *

18.30 Янгиликлар. 18.40 «Иван Фёдорович Друкарь Москвитин». Россия ва Украинада китоб нашр этишга асос солган Иван Фёдоров ҳақида ҳужжатли фильм. 18.50 Халқ куйлари. 19.05 Москва саҳна усталари. СССР халқ артисти А. Кторов. 20.15 «Агар соғлом бўлай десанг!» Чиниқиш. 3-кўрсатув. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 П. Чайковский романсларини П. Гержиков ижро этади (Болгария). 21.25 Ҳаракат хавфсизлиги учун. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Хоккей. СССР чемпионати. «Крылья Советов» — «Динамо» (Москва). «Крылья Советов» Спорт саройидан олиб кўрсатилади. 2 ва 3-даврлар. 23.45 Янгиликлар. 23.50 П. И. Чайковский номли халқаро конкурс лауреатлари РСФСР халқ артисти К. Лисовский.

● ЎзТВ

16.15 «Шов-шувга раддия». Телевизион музикали бадиий фильм премьераси. 16.45 Рус адабиёти М. Шолоховнинг «Очилган қўриқ» романида коммунистлар образлари. 17.15 «Менинг баҳорги боғим». Телефильм. 17.30 «Рассом ва китоб». Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати, рассом А. Ғуломов ижоди ҳақида (рус.). 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Пионерлар мамлакатида». 18.55 Теннис. ЎзССР Министрлар Совети соврини учун халқаро ўсмирлар турнири. «Динамо» теннис стадионидан репортаж. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ёшлар овози». Адабий кўрсатув. 20.15 «Экиш мавсуми: суръат ва сифат». 20.30 «Ахборот». 20.50 ЎзССР Давлат телерадиоси солисти Н. Чурадаева куйлайди. 21.20 «Разлив». Манзарали фильм. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Навоий лирикаси (такрор.). 23.40 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА.

19.20 «Ота». Бадиий фильм. («Белорусьфильм»). 20.50 Реклама. 21.00 «Ленин қадамжолари бўйлаб». Кинопрограмма.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ.

Пайшанба — 21 апрель

● МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Қалбга яқин қўшиқлар. 9.40 «Ильични эслаб». Ҳужжатли фильм («ЦСДФ»). 10.10 Янгиликлар. 10.15 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 13- ва 14-сериялар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Агросаноат ишлари ва ташвишлари» туркумидан ҳужжатли фильмлар программаси. 18.10 Болалар учун фильм «Скрипка ғилофи» операцияси» (ГДР). 19.20 «Дунё воқеалари». 19.40 «Олтинчи июль». Бадиий фильм («Мосфильм»). 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 14-серия. 23.40 «Дунё воқеалари». 23.50 «Кўлни қўлга берайлик, дўстлар». Авторлик қўшиқлар кечаси.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

* * *

Ўқув программаси

9.15 «Биз Россияни ўзгартириб юборамиз. Ульянов». Илмий-оммабоп фильм («Белорусьфильм)». 9.35, 10.35 Умумий биология. 10-синф. 10.05 Испан тили, 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Физика. Иссиқлик двигателлари ва уларнинг халқ хўжалигидаги роли. 11.35, 12.35 Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. Оилада болалар тарбияси. 12.05 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

* * *

13.05 «Қадрдон ўтмиш». Ҳужжатли фильмлар премьераси. «Тоғлардаги орол». («ЦСДФ»). «Биз — буғули халқ» (Мурманск). «Тусау Кесу» (Олмаота). «Кулол» (Ашхобод). 14.15 «Устозга таъзим». Фильм-концерт («Экран»). 15.20 Янгиликлар. 15.30 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Инженер Гариннинг инқирози». 3-серия.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 Ритмик гимнастика. 19.15 Г. Г. Нейгауз шогирдлари чаладилар. Танаффус пайтида (20.30)— Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 21.30 «Время». 22.?5 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Хоккей. СССР чемпионати. МАСК — «Спартак». 2 ва 3-даврлар. 23.45 Янгиликлар.

● ЎзТВ

16.15 «Ульяновлар Саратовда». Телефильм. 16.45 Биология. Экологик системалар . 17.15 «Худди ўша йигит». Телефильм. 17.30 Эстетика асослари. Санъат турлари. Театр ва кино. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ёшлар уй-жой комплекси». Бевосита мулоқот (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. «Сиёсий ва иқтисодий билимлар — қайта қуриш ишига». 20.15 «Ульяновск». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Ленин берган саодат». Музикали-адабий композиция. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Инсон тақдири». Бадиий фильм («Мосфильм»). 23.50 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА.

19.20 Бадиий фильм. 21.00 «Шаҳар юмушлари ва муаммолари». Ўзбекистон телевидениеси ва Тошкент шаҳар ижроия комитети Давлат автоинспекцияси бошқармасининг биргаликдаги рейди.

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Жамоатчилик фикри». «СССРда кооперация тўғрисида»ги Қонун лойиҳасини муҳокама қиламиз (рус.). 23.30 Кўрсатувлар программаси.

Ўзгалар ташвиши бош оғритмайдими?

КОМАНДАДАН ҚОЧИШ

Бу йил бизнинг газетамизда футболчиларнинг бир командадан иккинчисига ўтишига доир проблемалар кўтарилган материаллар икки марта берилди. «Ёзилган ва ёзилмаган қонунларга кўра» (31 январь) ва «Юрьев куни хуфтонлари» (25 февраль) шулар жумласидандир. Уларда бир командадан иккинчи командага ўтиш ҳақидаги ҳозирги мавжуд қўлланмалар бугунги кун талабларига жавоб бермаслиги тўғрисида гап борган эди. Бунда энг аввало улардаги мавжуд зиддиятлар кўзда тутилган эди. Шунингдек, биз СССР Давлат спорт комитетининг футбол ва хоккей бошқармаси футболчиларининг барча ҳуқуқ ва вазифаларини тартибга солувчи янги ҳужжатни ишлаб чиқди, деб хабар қилган эдик. Аммо бу ҳужжат ҳозирча тасдиқлангани йўқ.

Ўтишлар теварагидаги барча ҳисҳаяжонлар тинганига анча бўлгандек туюлган эди, бунинг устига олий ва биринчи лига командалари ўртасидаги чемпионатлар ҳам бошланиб кетганди. Кутилмаганда... Тошкентдан олинган хабар қисқагина бўлиб, унда: «Ҳужумчи И. Шквирин на тренерларига, на ўртоқларига ҳеч нарса демай, меҳнат дафтарчасини ҳам олмай ғойиб бўлди...» деб маълум қилинганди. Орадан маълум вақт ўтгач, Шквириндан унинг «Днепр» (Днепропетровск) командасига ўтишига рухсат беришларини сўраб, СССР Футбол федерациясига ариза келиб тушди.

Ушбу воқеанинг тарихи асли қуйидагича. Шквирин ўзбек футболининг тарбияланувчиси, 1983 йили СССР халқлари Спартакиадасида республика терма командаси сафида ва «Пахтакор» командасида ўйнаган. Сўнгра Совет Армияси сафига чақирилиб, Львовнинг «Карпати» армия спорт клуби шарафини ҳимоя қилган. Хизматни тугатганидан кейин у «Днепр» учун ўйнаш истагини билдирди, у ерга ариза берди, аммо кейинчалик фикрини ўзгартириб, Тошкентга, уйига қайтди. Уни «Пахтакор»га қабул қилишди, 21 январда СССР Футбол федерацияси Шквиринни яна унинг аризасига кўра, «Пахтакор» командасининг ўйинчиси, деб тасдиқлади. Команда составида у биринчи лига Кубоги мусобақаларида ҳам иштирок этди, шундан сўнг тўсатдан Тошкентдан ғойиб бўлди...

Қачонгача бизда футболчиларнинг шу аснодаги «сирли» ғойиб бўлиши давом этади! Ўз қарорларини ва командаларини сон-саноқсиз ўзгартирувчи «учар»лар ҳақида яна қанча гапириш мумкин! СССР Футбол федерациясининг спорт-техника комиссияси ўзининг сўнгги мажлисида узоқ давом этган тортишувлардан сўнг Шквиринни «Днепр»га ўтишига рухсат берди. Шунга қарамай СССР Футбол федерацияси президиумининг аксарият аъзолари ўтказилган савол-жавоб чоғида 21 январдаги ўз қарорларини қўллаб-қувватладилар, ана шу қарорга кўра Шквирин «Пахтакор» командасида ўйнаши керак. «Днепр»нинг талабини қондириш лозим, унинг сафларидан Протасов ва Литовченко кетиб қолишди, ваҳоланки команда Европа кубоклари мусобақасида иштирок этиши лозим, дейишади. Ахир Протасов билан Литовченконинг «Динамо» (Киев) командасига ўтишига «Днепр»нинг ўзи розилик бердику. «Пахтакор» эса Шквириннинг «Днепр»га ўтишига розилик бермаяпти. Буни тушунса бўлади. Мана икки йилдирки, Ўзбекистоннинг энг яхши клуби олий лигага чиқиш учун кураш олиб бораяпти, республиканинг футбол анъаналари ҳаммага яхши маълум. Амалда команданинг Тошкентдаги барча матчларида ўн минглаб томошабинлар йиғилади. Республикада «Пахтакор»нинг ўйинларига қизиқиш бениҳоя катта. Нега энди у ўзининг энг яхши тарбияланувчисидан воз кечиши лозим!

28 апрелда СССР Футбол федерацияси президиуми Шквириннинг ўтиши тўғрисидаги масалани ўз мажлисида яна бир бор кўриб чиқади.

Ушбу мақолани тугаллар эканман, аслида бутун команда ҳалок бўлган 1979 йилги фожиали самолёт рейси, шундан кейин ҳам унинг янги состави қандай қилиб узиб-юлқилланганлиги хотирамда намоён бўлади. Намоён бўладию, нега баъзан биз ўзгалар меҳнатини шу қадар беҳурмат қиламиз, ўзгалар ташвиши ҳақида бош оғритмаймиз, деб ўйлайман.

«Пахтакор»нинг барча иттифоқдош республикаларда минглаб мухлислари бор, у — Ўзбекистоннинг фахри. Шундай экан, келинг, уни эҳтиёт қилайлик.

О. СЕРГЕЕВ.

«Советский спорт»нинг 1988 йил 14 апрель сонидан.

Жума — 22 апрель

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 118 ЙИЛЛИГИ

● МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Олтинчи июль». Бадиий фильм («Мосфильм»). 10.55 Янгиликлар. 11.05 «Клим Самгиннинг ҳаёти». Ўн тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 14-серия.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Нега ва нима учун?». Болалар учун кўрсатув. 16.35 «Дўстлик меридианлари». Биродарлашган шаҳарлар бадиий коллективларининг чиқиши. 17.05 «Социализм мамлакатларида». Тележурнал. 17.35 «Святослав Рихтернинг шопенномаси». Фильм-концерт («Экран»). 18.30 «Дружба» елканлари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Экран»). 19.00 «Дунё воқеалари». 19.20 А. Глазунов. 5-симфония. СССР Давлат телерадиоси катта симфоник оркестрининг концерти. Дирижёр —СССР халқ артисти В. Федосеев. 19.55 В. И. Ленин туғилган куннинг 118 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш ва концерт. Кремлнинг Съездлар Саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Время». Сўнгра —«В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари» Киноҳужжатлар («Экран»). 24.00 «Нигоҳ». Тунги информацион-музикали программа.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

* * *

Ўқув программаси

9.15 «Вега» хабар қилади...» Илмий-оммабоп фильм («Центрнаучфильм»). 9.35, 10.45. Тарих. 4-синф. Мен — Совет Иттифоқи гражданиман. 10.00 «Марс даласи хотираси». Ҳужжатли фильм (Ленинград киностудияси). 10.10 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Тарих. Ленинча ГОЭЛРО плани. 11.35, 12.35 В. И. Ленин ҳаётида музика, 3-синф. 12.05 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

* * *

13.05 «Сузавер, кемачам». Телевизион бадиий фильм. («Ленфильм»). 14.15 «Катталар ва болалар» Ҳужжатли фильмлар. 15.05 Янгиликлар. 15.15 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Инженер Гариннинг инқирози». 4-серия.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 «Агар соғлом бўлай десанг». Чиниқиш. 4-кўрсатув. 19.00 «Қишлоқ янгиликлари». 20.00 Футбол. СССР чемпионати. «Динамо» (Киев) — «Торпедо». Киевдан кўрсатилади. 20.45 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! Кўрсатув тугагач — «Время». 21.40 «Казак водий бўйлаб отда боради». Бадиий фильм («Мосфильм»). 23.15 Бадиий гимнастика. СССР чемпионати. Запорожьедан кўрсатилади. 24.00 Янгиликлар.

● ЎзТВ

16.15 «Чапай» шунқорлари». Бадиий фильм. (М. Горький номли киностудия) 17.35 Мактаб ўқувчилари учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим». 18.20 «Рус тили —барчага». 18.50 «Ахборот» (рус.). 19.05 «Қадрдонимиз Ильич». В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалидан репортаж. 19.35 «Ахборот». 19.55 Москва. В. И. Ленин туғилган куннинг 118 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш ва концерт. Кремлнинг Съездлар саройидан олиб кўрсатилади. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Бўстон». В. И. Ленин туғилган кунга бағишланган тележурнал. 23.15 «Ленинга пешвоз». Бадиий фильм. (СССР —ГДР).

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА.

19.20 «Ҳеч ким ўлишни истамайди». Бадиий фильм. (Литва киностудияси). 21.00 «Олдинда навбатдаги спектакль». Ҳужжатли фильм.

Шанба — 23 апрел

● МТ I

7.00 «120 минут». 8.05 «Нега ва нима учун?» Болалар учун кўрсатув. 9.35 «Революционер, олим, шоир», «Улар биринчилардан эдилар» туркумидан ҳужжатли фильм. Г. М. Кржижановский ҳаёти ва фаолияти ҳақида (Свердловск киностудияси). 10.00 «Камалак». Халқ ижодиёти телепрограммаларнинг халқаро фестивали. Томошабинларнинг хатлари асосида кўрсатув. 10.40 Ҳаракат хавфсизлиги учун. 11.10 С. Прокофьев. Классик симфония. 11.30 «Кўкламги пашша». Мультфильм премьераси. 11.40 Союзлар уйининг Колонна залида Москва шаҳар автокорхоналари терма духовой оркестрининг концерти. 12.30. Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. «Навбатнинг боши қаерда?». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Ленинград). 13.35 О. Шаров чалади (аккордеон) Ленинграддан кўрсатилади. 14.00 «Шанба—ота-оналар куни». 15.25 Шостакович номли Давлат квартети чалади. 15.35 «Бу жафокаш қалб эди...»Некрасов ва Достоевский. 16.25 «Милтипликацияда фантастика». Мультфильмлар: «Мулоқот», «Клабуш космосда», «Полигон». 17.00 Белоруссия Давлат филармонияси «Свята» халқ куйлари ансамблининг концерти. 17.10 Останкино концерт студиясида СССР Соғлиқни сақлаш министри, академик Е. И. Чазов билан учрашув. 18.45 «26 Боку комиссарлари». Бадиий фильм («Мосфильм» ва «Озарбайжонфильм»). 20.25 Сизни Вячеслав Малежик таклиф этади. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Шанба оқшомида. «Мемуарлар ёзаяпмиз...». 23.45 «Ярим тунгача ва ярим тундан сўнг».

● МТ II

8.30 Эрталабки гимнастика.

* * *

«Тафаккур» программаси

8.45 «Истиқбол». Телекўрсатув. Куба телевидениесининг илмий-ўқув программалари. 9.35 Телевизион театр абонементи. А. П. Чехов. «Уч опа-сингиллар». 10.35 «Дин ва сиёсат». Атеизм ва меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялаш. 11.05 «Эрудит». Илмий-оммабоп фильмлар. 11.55 «Қайта қуриш ва ҳуқуқ». 12.10 «Ҳайвонот оламида». 13.15 Фалсафий суҳбатлар. «Мавжудот ва табиат». 14.00 Уй академияси.

* * *

15.30 Спорт гимнастикаси. СССР чемпионати. Челябинскдан кўрсатилади. 16.30 «Бургут қаноти». Бадиий фильм. Субтитр билан («Мафильм», Венгрия). 17.50 «Барҳаёт сўз». «Игорь полки ҳақида қисса» қадимий рус адабиёти ёдгорлиги ҳақида телевизион ҳужжатли фильм. 18.40 Эфирда музика. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Анна Павлова», «Ватаннинг қадрдон кишилари» туркумидан ҳужжатли фильм («ЛСДФ»). 21.15 РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Андропов раҳбарлигидаги Давлат академик Большой театрининг духовой чолғу оркестри чалади. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Дарахтлардаги парашютлар». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Белорусьфильм»). 00.25 Янгиликлар.

● ЎзТВ

8.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа.

* * *

9.30 Ҳужжатли фильмлар программаси. 10.20 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. «Меҳнат сулолалари слёти» (такрорий, рус.). 11.05 «Оналар мактаби». Болаларда аллергик касалликларнинг олдини олиш. 11.35 Жаҳон биродарлашган шаҳарлар халқаро кунига. «Ишонч меридиани» (рус.). 12.05 «Театр ва замон» Ҳамза ва Абай номли театрлари актёрларининг ўзаро алоқаси ҳақида. 13.05 «Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун» (рус.). 13.45 «Инсон ва замин». Қишлоқ меҳнаткашлари учун программа 14.45 «Вернисаж». Ўзбекистон рассомларининг кўргазмаси (рус.). 15.15 Андижон область Бўз район «Атиргул» ансамблининг концерти. 15.50 «Қулфсиз эшик». Бадиий фильм («Ленфильм»). 17.15 «Жаҳонгашта қўғирчоқлар». Республика қўғирчоқ театрининг Ҳиндистондаги гастроллари ҳақида ҳикоя. 18.00 «Ҳуқуқ-тартибот посбонлигида». Нотариат функциялари ҳақида. 18.30 Халқ чолғу асбоблари ва баян ижрочилари X республика конкурси лауреатларининг концерти. Конкурс лауреатларининг чиқиши. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Мультипанорама». 20.30 «Ахборот». 20.50 СССР —АҚШ «Рақс— тинчлик элчиси». Музикали программа. 21.30 Москва «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Хўжа Насриддиннинг 12 қабри». Бадиий фильм. («Тожикфильм»). 23.40 «Сиз учун учрашувлар». Замонавий джаз музикаси группаси ва «Эксперимент» ансамбли чалади. 00.20 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА.

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

18.00 «Театр учрашувлари» (рус.). 19.00 «Новости». 19.20 «Менинг номим — комсомол». 20.00 Кинолавҳа. 20.25 Чорвадорларнинг ишлари ва ташвишлари. 20.55 «Гулшан» эстрада оркестрининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Маърифат». Телеконкурс.

Якшанба — 24 апрель

● МТ I

8.30 Янгиликлар. 8.45 Ритмик гимнастика. 9.30 «Сени севаман, ҳаёт». Телевизион фотоконкурс. 9.45 «Спортлото» тиражи. 10.00 «Будильник». 10.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 11.30 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув. 12.00 «Саёҳатчилар клуби». 13.00 «Музикали киоск». 13.30 «Қишлоқ янгиликлари». 14.30 «Карамзин жасорати». Илмий-оммабоп фильм премьераси («ЦНФ»). 14.55 Ёшлик куйлайди ва рақсга тушади. 15.10 Шеърият лаҳзалари. 15.15 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Ердаги ҳаёт», Телевизион илмий-оммабоп фильм (Англия). 8-серия. 16.10 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Ақлли буюмлар». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. («Ленфильм»). 18.30 «Халқаро панорама». 19.15 Якшанба кинозали. «6--танаффус». Мультфильм. «Биринчи номерли» дарвозабонлар ҳақида телевизион ҳужжатли фильм (Тбилиси). 19.55 «Болакайлар». Бадиий фильм («Ленфильм»). 21.30 «Время». 22.05 СССР—ПХР: янги уфқлар сари. 00.05 Янгиликлар.

● МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг!

* * *

«Тафаккур» программаси

8.45 «Пейзаж қанча туради?» Илмий-оммабоп фильм (Свердловск киностудияси). 9.05 Портретлар. Н. В. Гоголь. 10.05 Иқтисодий билимлар асослари. «Агро» тележурнали. 10.40 Рус тили. 11.10 «Объективда — жониворлар. Саккизоёқлилар». Илмий-оммабоп фильм («Леннаучфильм»). 11.30 Фан: назария, тажриба, практика. 12.00 «Саёҳатчилар клуби». 13.00 «Чернобиль. Келажак ҳақида ўйлар». Кўрсатувда академик В. А. Легасов, СССР ФА мухбири аъзоси Л. П. Феоктистов, Литва ССР ФА академиги Ю. В. Вилемас иштирок этадилар. 13.35 «Давлат чегараси». Телевизион бадиий фильм. («Белорусфильм»). 3-фильм — «Шарқий чегара». 1- ва 2-сериялар. 16.00 «Эстафета». Физкультура-спорт программаси. 17.30 «Красавка» Телевизион ҳужжатли фильм (Олмаота). 17.40 Телевизион музикали абонемент. Г. Н. Нейгауз ва унинг шогирдлари. 19.00 Регби. Европа чемпионати. СССР — Испания терма командалари. Кутаисидан кўрсатилади. 19.45 «Фидойи шахслар». Иваново шаҳри таксомотор паркида директор сайловлари ҳақида, — 1 кўрсатув (2 мартдаги кўрсатув такрорланади). 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Фидойи шахслар». 2-кўрсатув (9 мартдаги кўрсатув такрорланади). 21.30 «Время». 22.05 «Менинг нозик-ниҳол «маликам». Бадиий фильм (Литва киностудияси). 23.25 Янгиликлар. 23.30 Бадиий гимнастика. СССР чемпионати. Запорожьедан кўрсатилади.

● ЎзТВ

8.30 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа.

* * *

10.00 «Оловли касб кишилари». Кўрсатув ва концерт. 11.00 «Биргаликда куйлаймиз». Ғ. Қодиров, Т. Илҳомов. «Гул элтамиз доҳийга» (такрор). 11.20 «Инсон ва табиат». 11.50 Мактаб ўқувчилари учун, «Светофор», Андижон ва Тошкент шаҳарларининг ёш йўл ҳаракати инспекторлари мусобақалашадилар. 12.50 «Ана холос!» Мультфильм. 13.00 «Дўстлик экрани». Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон телевидениеларининг биргаликдаги программаси. Душанбадан кўрсатилади (рус.). 14.00 «Ассалом, баҳор!» Музикали программа (такрор.). 15.10 Малик Қаюмов. «Хотиралар ва мулоҳазалар» (рус.). 15.50 «Шахмат мактаби». 16.20 «Элга хизмат: талаб ва таклифлар». Нотариал функциялари Республикада кооператив уй-жой қурилиши ҳамда якка тартибда уй-жой қурувчиларнинг муаммолари ҳақида (рус.). 17.10 «Техника ижодиёти мактаби». Ҳаваскор ихтирочилар (рус.). 17.45 Реклама. 17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Ўсмирлар учун. «Тенгдош» (рус.). 18.45 Ёшларнинг халқаро бирдамлик кунига. «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Тилга эътибор...» Ҳозирги замон ўзбек адабий тилининг муаммолари. 20.20 «Наштар». Сатирик киножурнал. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эстрада концерти. 21.30 Москва. «Время», 22.05 «Севги сурури». ЎзССР халқ артисти Н. Ҳамроқулов куйлайди. 23.05 Теннис. ЎзССР Министрлар Советининг соврини учун халқаро ўсмирлар турнири. Финал. «Динамо» теннис стадионидан репортаж. 23.35 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА. ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

17.50 «Новинка» киноклуби. 19.10 Қирғизистон телевидениеси видеотекаси фондидан. «Ирларим — менинг сирларим». Қирғизистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ж. Каипов куйлайди. 19.40 «Дидарлашуу». СССР халқ рассоми, Ленин мукофоти лауреати Т. Содиқов. 20.20 «Долзарб мавзу». Яна бир халқ истеъмоли моллаларининг сифати ҳақида (рус.). 21.30 «Муқаддас маскан». Манзарали фильм. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Олдиндан билиш қийин».

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

ТОШКЕНТ оқшоми
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08.74, 32-58.85; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши [illegible] тарфан ва ўқув юртлари — 32-53.10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватан[illegible]ммавий ишлар бияси — 32-55.32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар 33.99-42, 32-53-66; —33.29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — [illegible]; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56.84; эълон[illegible] — 33-81-42.

Р. — 10714. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. — 2009. Тиражи — 107.250. 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.